

Olvasópéldány © Pagony Kiadó

Kiss Judit Ágnes

Tujaszörny és nyírfakobold

Sipos Fanni rajzaival

ISBN 978-963-587-543-6

Szöveg © Kiss Judit Ágnes, 2024

Illusztráció © Sipos Fanni, 2024

Kiadás © Pagony Kiadó Kft., 2024

Megjelent a Pagony Kiadó gondozásában 2024-ben.

1114 Budapest, Bartók Béla út 15/a

www.pagony.hu

Felelős kiadó: Demény Eszter és Ürögdi András

Felelős szerkesztő: Kovács Eszter • Szerkesztette: Rét Viktória

Műszaki szerkesztő: Pais Andrea • Tördelő: Gráf Dóra

Produkciós munkák: Wunderlich Production Kft.

Produkciós vezető: Mészáros Gabriella

Nyomás, kötés: Kína

Első fejezet

A völgyre csípős, ködös este szállt. Pont az, amit a nyírfakoboldok a legkevésbé állhatnak. Nem szeretik a sötétet, a hideget, a nyirkos ködöt pedig végképp nem. Habók is tőle telhetően igyekezett minél hamarabb hazaérni a nyírfaliget biztonságába szokásos erdei körútjáról. Fázósan összehúzta magán nyírfalevélből és nyárfapelyhekből szőtt köntösét. Lesütötte a szemét, mert ilyenkor, sötétedés után egy nyírfakoboldnak nagyon kell vigyáznia, nehogy megcsillanjon a világító zöld-arany szeme, és valaki tudomást szerezzen a létezéséről. A nyírfakoboldok bátrak, de óvatosak!

Már előre elképzelte, milyen jó lesz otthon ülni iszalagos-pity-pangos nyírfaodvában, és forró almabort iszogatni, amikor valami elbódult a közelben. Habók megtorpant. Olyan hirtelen, hogy csaknem lezuhant a kopasz kőriságról, amin hazafelé tartott. Mi-féle veszélyes jószág lehet? Ismerte az erdő összes állatát, egynek sincs ilyen hangja! Talán egy elkóborolt tehén az emberlakta területekről? Brrrr! A nyírfakoboldok sosem mennek az emberek közelébe, és a velük élő állatokat meg növényeket sem kedvelik igazán. Bár veszélyesnek csak a kutya mondható, mert az jobban tud már emberül, mint az erdő nyelvén.

A bögés újra felhangzott, most már közelebb. Biztosan nem téhén. De milyen állat az, ami így bög? Félelmetesen? Nem, nem, keservesen! Talán egy olyan lény, aki bajban van, és soha máskor nem ad ilyen hangot, csak amikor teljesen kétségbe van esve? A nyírfakoboldok óvatosak és nagy-nagy csínytevők is, de nem gonoszak. Habók biztos volt benne, hogy bárki bög is, oka van rá, neki pedig segítenie kell rajta. Még akkor is, ha később jut a meleg odúba és a forró almaborhoz.

Elindult a hang irányába. A bögés már egész közélről hangzott, de Habók még mindig nem látott semmit világító zöld-arany szemével. Mi ez? Egy láthatatlan állat?

– Hahó! – suttogetta bele Habók az egyik bögés után beálló csendbe. Hátha érti a bajba jutott lény az erdő nyelvét. – Segíteni jöttem, bárki vagy! Mutasd magad!

Ahogy kimondta, hátrahőkölt, csaknem hanyatt esett. Közvetlenül előtte megjelent egy óriási, félig áttetsző valami vagy valaki. De szörny, annyi bizonyos, mert rettentő ronda volt. Igazi szőrös-csápos, fehér szemű, idomtalan izé. Most már nemcsak bögött, hanem keservesen sírt, forrón sistergő könnyek hullottak a fehér szeméből.

– Hé, te, fel ne égesd az erdőt! – szólt rá Habók.

A szörny sóhajtott, és az egyik csápjával megtörölte a szemét.

– Bo... bocsánat... – dadogta. – Nem akarta én.

Annyira tanácstalannak és elhagyatottnak tűnt, hogy Habók megszánta.

– Ne szomorkodj, pajtás, meséld el, mi a gond, biztosan megoldjuk! – csapott a szörny vállára, vagy valamijére, ami leginkább vállnak látszott.

– Eltévedteeeee één! – jajdult fel újra a szörny. És már megint peregtek a forró könnyei.

– Honnan jössz? – kérdezte Habók. – És ki vagy egyáltalán?

– Én vagyok Tutu...

– És miféle lény vagy, Tutu? Hol laksz? Hátha haza tudlak kísérni! (Viszlát, almabor, viszlát iszalagos-pitypangos odú!)

– Én vagyok tujaszörny – válaszolt Tutu panaszosan. – Kicsi tujaszörny, meglehetősen kicsi.

(Kicsi?! Te jó szagú bükköny, mekkora lehet egy kifejlett példány?!)

– Én kellek eljönni otthonról, díszkertből – magyarázta a tujaszörny. – Mi vagyunk élve a tujában. Mind. Enyém család, tujaszörnyek. Az ember itatott. De most én vagyok megtiltva hazamenni!

– Mit vétettél? Miért nem mehetsz haza? – kérdezte Habók megütközve. A nyírfakoboldok legrettenetesebb büntetése, ha elzavarják őket a hazájukból.

Nem kapott választ, csak még keservesebb zokogást.

– Én vagyok félve itt! – kiabálta Tutu. – Mi soha mászkálunk az erdőben éjnek évadján! Mi soha mászkálunk magányosan!

– Jól van, na, Tutu – lapogatta Habók a tujaszörny félig átlátszó testét. (Micsoda forró könnyek! Egy csapásra felmelegítené az

almaboromat... Bár sós almabor? Brrrr!) – Gyere velem! Én Habók vagyok a nyírfakoboldok népéből. Eltöltöd az éjszakát nálunk, aztán reggel meglátjuk, mit tehetünk érted. A nyírfakoboldok bölcsek, és segítenek egymásnak... Öööö... olykor néha másoknak is. Biztosan kitalálunk valamit.

– Van jól – egyezett bele Tutu. – Köszönök téged.

Elindultak a nyírfaliget irányába. Csöndben haladtak, a tujaszörny hüppögött, Habók pedig – bár a nyírfakoboldok szeretnek társalogni – nem szívesen hallgatta Tutu furcsa beszédét.

– Már nem vagyunk messze – fordult később a tujaszörnyhez, amikor zajt hallott.

A nyírfaliget szélén álltak, az ismerős odvak környékén egymás után gyulladtak fel az apró szentjánosbogár-lámpások, és váratlanul ott állt előttük Umma, a nyírfakoboldok Öregasszonya. Ez a legmagasabb tisztség, amit nyírfakobold elérhet. Ott állt előttük, és nem tűnt elégedettnek.

– Te... Te... – kiáltott hosszú ujjával rájuk mutatva.

– Nem Tete, Tutu! – javította ki elnéző mosollyal a tujaszörny.

– Habók! – szólalt meg újra a nyírfakoboldok Öregasszonya. – Te hazahoztál egy tujaszörnyet?!

Habók megrémült. Arra nem gondolt, mit fog szólni a népe, ha beállít egy idegennel. Sosem hallotta, hogy a tujaszörnyek az ellenségeik lennének, mivel korábban fogalma sem volt, hogy egyáltalán léteznek.

– Nagyon sírt – válaszolta mentegetőzve. – Eltévedt.

– Miért nem vitted haza? – dörrent rá Umma. – A saját lak-
helyére.

– Azt mondta, nem mehet – nyelt nagyot Habók, mert végül
nem kérdezte meg, mit követett el a tujaszörny. – Fáradt, éhes és
szomjas, én pedig csak enni meg inni akarok adni neki. És hogy
itt tölthesse az éjszakát.

– A tujaszörnyek mások, mint mi – magyarázta Umma szigo-
rúan. – Az emberrel laknak a locsolt díszkertekben. A mi erde-
inkben életképtelenek.

– Nem tehet róla – védte Habók. – Senki nem tehet arról,
honnan jött, amikor éhes, szomjas, fáradt, fázik és magányos!

A tujaszörny lehajtott fejjel állt.

– Nem való közénk – jelentette ki Umma.

Habók körülnézett. Már egész tömeg vette őket körül. Nem
szóltak. Umma döntését akarták hallani. A parancsát. Ami még
nem hangzott el.

– Még sosem élt köztünk tujaszörny – szólalt meg bátran Ha-
bók. – Nem tudhatjuk, milyen lenne, ha velünk lakna. És az se
biztos, hogy itt akar maradni. Én csak azt kérem, hogy tölthesse
nálunk az éjszakát, hogy vendégeljük meg. Még mindig kitalál-
hatjuk, mi legyen aztán. De ne legyen az a nyírfakoboldok híre,
hogy egy éhes, szomjas, elveszett és meglehetősen kicsi lényt
a sorsára hagynak a ligetükben!

Csönd lett. Olyan csönd, hogy a szentjánosbogarak fényének
villódzását is hallani lehetett.

– Rendben – sóhajtott Umma. – A nyírfakoboldok segítenek
egymásnak... És néha másoknak is. De a te dolgod vacsorát és
szállást adni a vendégednek.

– Ez csak természetes! – kiáltott Habók, és karon (vagy min)
ragadta a szőrös-csápos lényt. – Gyere, Tutu, eszünk és alszunk!
A népem segíteni fog neked.

A tujaszörny félénken elmosolyodott, és követte a nyírfakobol-
dot az odúja felé.

Második fejezet

Másnap reggel, még alig pirkadt, a nyírfakobold különös kántálásra ébredt.

– Hüpi-hüpi! Hörpi-hörpi! Hüpi-hüpi! Hörpi-hörpi! – hangzott egész közel az iszalagos-pityangos nyírfaodúhoz.

A nyírfakobold kinyitotta a szemét. Ki vagy mi a bűdös szömörcsög ad ilyen hangot? Óvatosan kikukucskált, és meglátta a tujaszörnyet, amint félig áttetsző testét előre-hátra ringatja, és ezt a furcsa szöveget dünnyögi.

– Hé, te meg mi a fészkes virágzatot csinálsz ott? – sziszegte oda.

Az hagyján, hogy őt felverte, de mi lesz, ha a többi nyírfakobold is felriad? Azonnal elzavarják a ligetből Tutut. Vagy mindkettőjüket. A nyírfakoboldok álma szent és sérthetetlen.

– Én vár a vizet – felelte a tujaszörny. – Ilyenkor jön a locsoló, mi isz mind vizet.

Ó, te jó szagú cickafark! Ez a tujaszörny nincs magánál. Miféle locsoló? Miféle víz?

– Tutu, térj észhez! – szólt rá élesebben. – Tudod egyáltalán, hol vagy? Itt nincs semmiféle locsoló!

– Veheheee! – sírt fel panaszosan a tujaszörny. – Azt voltam hinni, hogy én otthon, díszkertben! Otthonomban régi-régen

minden pitymallatkor jön vala locsoló, friss vizet öntöz volt tu-jáinkra, és mi voltunk inni, amennyit vágyunk csak volt!

– No hiszen – dörmögte Habók. Ha csak így menne... Minden pitymallatkor...! Egyáltalán milyen szó ez, hogy pitymallat?

Belátta, hogy nem fog már visszaaludni, talán ideje volna kikérdezni a tujaszörnyet ezekről a furcsa díszkerti szokásokról. És legfőképpen arról, mi a bús árvalányhajért nem mehet többé haza. Kidörgölte szeméből a maradék álmot, és óvatosan lemászott a fa kérgén a tujaszörny mellé.

– Itt meg kell szereznünk magunknak a vizet. Esősebb időben összegyűjtjük, hogy szárazság idején se szomjazzunk. Nyáron a harmat is nagy kincs. Ha szomjas vagy, elmehetünk, megnézhetjük, találunk-e a héjakút mácsonyában elég innivalót a regelihez.

– Szárazság! Vehee! – sírt fel újra panaszosan Tutu, mintha az egészből csak egyetlen szót értett volna meg.

Habóknak megesett rajta a szíve. Sejtteni kezdte, hogy a tujaszörny elbujdosásának ehhez van köze. A szárazsághoz.

– Ne sírj, Tutu! – ölelte volna magához vigasztalóan, de csak az egyik csápját (vagy mijét) érte át. – Itt már biztonságban vagy! Ha szomjas vagy, adok inni, ráérünk aztán is harmatot keresni.

– Nem, nem, menjünk csak! – törölte meg fehér szemét Tutu. – Addig se rívak.

Habók visszaszaladt az odúba, maga köré kanyarította nyárfa-pehellyel bélelt taplóköpönyegét, felkapta a vízhordó kantákat, és már indult is előre, hogy mutassa az utat Tutunak.

– Ideje elmesélned, miért kellett elhagynod az otthonodat – szólalt meg egy idő után a hosszúra nyúló csendben.

Válaszul csak mély sóhaj érkezett a tujaszörnytől.

– Biztos komoly oka van. Ha elmondod, Umma is jobb szívvel lesz irántad. Hacsak nem követtél el valami szörnyű vétet.

– Én nem bűnös – válaszolt Tutu. – Az aszály tehet róla. Mi él a tujában. Tuja szeret sok-sok vizet, hát mi is. Az ember minden reggel ad volt vizet tujáknak, így tehát nekünk. Szárazság jött, nagy-nagy szárazság. Pitymallatkor sem jött víz, sem locsolót nem küldt az ember. A tuja, vehee... a tuja volt száradva. Sárgulva. Éheztünk-szomjastunk! S akkor volt jön az ember hangos fűrésszel, és kivág volt az összes tujákat. Az otthonunk halott!

És Tutu halkán énekelni kezdett:

*Tuja, tuja, puha tuja,
Örökkén zöld, sose szúr,
Lombja közén szellő játszik,
a tujaszörny ott az úr.*

A dallam eredetileg vidám lehetett, de ahogy Tutu énekelte, sírással küszködve, alig hallhatóan, szívfacsaróan keservesnek tűnt.

Habók megköszörülte a torkát:

– Furán beszélsz – jegyezte meg, hogy elrejtse meghatottságát.

– Mind díszkert így beszél – vágott vissza a tujaszörny sértődötten. – Te beszél furamkásan!

– Az erdőben úgy kell beszélni, ahogy én! – jelentette ki Habók ugyanolyan sértődötten, aztán rögtön el is szégyellte magát. Szegény Tutu elmeséli szomorú sorsát, ő meg a beszéde miatt pizskálja! – Ne haragudj, Tutu, neked tényleg furamkás lehet itt nálunk minden. Meséld tovább!

Tutu akkorát sóhajtott, hogy szél támadt az erdőben. De aztán folytatta:

– Mind összes tujaszörnyek maradtunk fátlanul. Nálunk főszörny nincs, mi kör vagyunk, mind testvér, mind egyenlő. Együtt eldönti volt mind szörnyek, hogy megyünk ki-ki szeme után, de soha vissza halott tuják közébe! Soha. Így most én keres új hazát. Ahol van víz és étel, van sok örök lomb aludni. De nehéz egyedül! Legnehezebb.

– Miért nem együtt kerestek új otthont? – kérdezte Habók.

Válaszul a tujaszörny végignézett magán.

– Te lát, mekkora én nagy veled képest! És én meglehetősen kicsi. Több tujaszörny kevesebb esély enni-inni találásra.

– Mit esztek egyáltalán? – faggatta tovább a nyírfakobold, azon törte a fejét, vajon van-e bármi ehető az ő szeretett erdejében ennek a szegény tujaszörnynek.

– Tuját – vágta rá Tutu. – Többnyire tuját. Zöld lombot főleg. Néha kicsi kérget. Száraz lomb nem finom. Romlott.

– De meg tudsz enni mást is?

– Nem tud én. Soha próbálta.

– Akkor most keresel egy másik díszkertet? Új tujákat? – kérdezte Habók.

Tutu szomorúan megrázta áttetsző fejét.

– Nem lehet. Tujaszörnyeket együtt telepítik mindig tujákkal. Együtt nőnek. Nincs tuja szörnye nélkül.

– És fordítva?

– Talán. Ha lesz enni-inni, én túlél.

– Lesz, lesz, ne félj! Találunk – biztatta a nyírfakobold, pedig fogalma sem volt róla, milyen eledellel tudná helyettesíteni az örökzöld tujalombot.

Közben megérkeztek a mező szélére, ahol magasan nőtt a héjakút mácsonya. A termés szúrós karmocskái az égnek meredtek, az elszáradt, összenőtt levelek mélyedéseiben pedig állt a víz. A nyírfakoboldok kedvenc itala. Már az almabor után.

– Itt vagyunk! – kiáltott Habók vígan. – Nézd csak, mennyi víz gyűlt össze! Hazavisszük a kantákban, amennyit csak tudunk.

Azzal szorgalmasan öntögetni kezdte a héjakút vizét a saját edényeibe. Visszafelé kicsit nehéz lesz ugyan, de ez csak jót jelent. Lesz elég innivaló. Egészen elmerült a munkájában. Váratlanul különös hangra lett figyelmes: „krsh-krsh”. Aztán a recsegés után valami csámcsogás: „nyámi-nyámi”. Habóknak hosszú másodpercekre volt szüksége, amíg felfogta, honnan jönnek a hangok. Tutu először kiszürcsölte az apró levélmedencékből a vizet, aztán szépen elropogtatta a szárazakat. De még a szúrós termést is.

– Ó, te szentséges vacokpelyva! – hördült fel a nyírfakobold. – Tutu, mit csinálsz?

– Eszik én – válaszolt a tujaszörny. – Próbál. Kicsinyég szúr, de finom. Nem tuja, de ehető.

És krsh – szétroppantott egy újabb mácsonyát a hegyes fogaival.

– Te megőrültél?! Ezek a mi vízgyűjtőink! – hadonászott kétségbeesetten Habók. – Rendben van, hogy kiittad a vizet az összes kútból, de ha a kutakat is megeszed, miben gyúlik majd a víz?

– Bocsánat! – suttogta bűntudatosan a tujaszörny, de ez leginkább így hangzott: bováat, mert a szája még teli volt a mácsonya száradt termésével és leveleivel.

– Mit fognak szólni a többiek? – kapott a fejéhez Habók. – Mit szólnak, ha idejönnek, és nemhogy vizet nem találnak, de a kutakat sem?

– Ők elzavar engem! – jajdult fel a tujaszörny. – Veheee, bajt csinálta én, elzavar engemet ők, és egyedül kellek bóklászni, enni-inni keresni idegen erdőben!

Egyszerre sírt és köpködött, annyira kétségbeesetten, hogy Habóknak megint megesett rajta a szíve. Ki tudja, mit fognak szólni a többiek? A nyírfakoboldok népe hirtelen haragú. De mit számít a haragjuk ehhez a sok keserű könnyhöz képest? Ha ez a sok könny víz lenne, nem is kéne ide járniuk, Tutu sírna nekik egy hónapra valót is. De sajnos a könny nem iható. A tujaszörny pedig tényleg nem való az erdő-mező vad növényei közé. Hajjaj...! Ha ez kiderül, Umma bizonyára elkergeti. De hova megy akkor szegény?

Habók tisztában volt vele, hogy a nyírfakoboldok Öregasszonya neki is alaposan meg fogja mosni a fejét, amiért nem vigyázott az idegenre, de mit számít ez most, amikor szegény Tutu életéről van szó? Hirtelen földerült.

Harmadik fejezet

– Ne búsulj, Tutu! – simogatta meg a szőrös-csápos tujaszörny szőrös-csápos, félig áttetsző testét. – Legalább már annyit tudunk, hogy meg tudsz enni mást is, nem csak a zöld tujalombot!

Tutu hirtelen abbahagyta a sírást. Tátva maradt a szája, néhány szúrós termésdarabka még kipotyogott hegyes fogai közül.

– Tényleges! Hogy teneked mekkora igazad van! Hujjuj, én nem fog éhen halni! Tujaszörny eszik nem csak tuját!

– Azért várd ki a végét! – hűtötte le a lelkesedését Habók. – Még nem tudjuk, nem lesz-e rosszul a mácsonyától.

– Mácsonya van finomkás – szögezte le határozottan Tutu. – De én nem szabad enni többet, mert az nektek vízkút. Sajnál én.

Habók legyintett. Pedig nagyon aggódott, mit fog szólni Umma.

– Menjünk haza, Tutu! – sóhajtott. – Inkább én mesélem el, hogy... hm... néhány kút... hm... megevődött... Jobb, mint ha jönne nek vízért, és észrevennék.

Nagy nehezen fölemelte a kantákat. Tutu észrevette, és kikapta őket a kezéből.

– Ez van neked nehéz. Majd én visz.

Könnyedén felkapta a csurig töltött edényeket, és elindult vissza, a nyírfaliget felé.

A koboldok odúi körül már nagy volt a mozgolódás. Avatatlan szem persze nem látott volna belőle mást, mint a sárguló levelek libegését. A nyírfakoboldok ügyelnek arra, hogy lehetőleg senki ne vegye őket észre.

Habók úgy gondolta, legjobb, ha négyszemközt beszél Ummával, ezért a tujaszörnyhöz fordult:

– Tutu... nekem most van egy kis dolgom. Megtennéd, hogy addig itt maradsz, és... mondjuk, egy kicsit összepakolsz az odúmban? Nagyon megköszönném. Borzasztóan rendetlen vagyok.

Tutu arca felderült:

– Sok szívesen és örömet!

Letette a fa alá a vizeskantákat, és óriási testét meghazudtoló könnyedséggel már fenn is volt az ágak között az odúnál.

Habók sóhajtott, és Umma lakhelye felé vette az irányt. Egyáltalán nem vágyott beszélni a nyírfakoboldok Öregasszonyával. De jobb megelőzni a botrányt. Nemsokára mások is elindulnak vízért, és hatalmas felzúdulás várható a hiányzó kutak láttán. Ha Umma nem védi meg Tutut, a feldühödött nyírfakoboldok biztosan elkergetik, ki tudja, talán még bánthatják is.

Megállt az Öregasszony odúja előtt, és illendően bekopogott a kéregajtón.

– Umma asszony! Itthon vagy? Beszélnem kell veled!

Umma megjelent az ajtóban. Szó nélkül betessékelte Habókot, leültette az egyik gubacsfotelba, pitypangteát töltött neki, aztán csak annyit kérdezett:

– Na, mit művelt az a te tujaszörnyed?

Habók megállapította, hogy nem véletlenül Umma a nyírfakoboldok Öregasszonya. A bölcsessége tette azzá. De megpróbált óvatosan válaszolni.

– Nos... történetesen... de azt hiszem, az én hibám...

– Gyerünk, ki vele! – sürgette Umma.

– Elvittem magammal reggel vízért. Véletlenül lelegelte a mácsonyáinkat. Mármint egy részüket.

– A kutakat? Véletlenül?! – szisszent fel Umma. – Hogy a büdös szömörcsögbe lehet valamit véletlenül lelegelni?!

– Tutu sosem evett mást, csak tuját – magyarázta Habók. – Hogy életben tud-e maradni az erdőben, azon múlik, hogy talál-e valami ehető. Ő csak megpróbálta!

– Tönkretette a kútjainkat! – háborgott az Öregasszony. – Hogy engedhetted?!

– Nem vettem észre – ismerte be Habók. – Nekem eszembe se jutott, hogy bármit is meg akarna enni.

– A te hibád! – támadt rá Umma. – Vigyáznod kellett volna rá. Más kutakat kell keresnünk. Te pedig takarítsd el a népünk közeléből ezt a tujaszörnyet!

– Umma, ezt nem tehetjük! – tiltakozott Habók. – Az aszály tönkretette a díszkertjét, kivágták a tujáit. Fogalma sincs, hogyan kell vízhez jutni, azt sem tudja, mit ehetne tuján kívül. Nincs otthona, a családja szétszéledt. Ha nem segítünk rajta, meghal.

– Az aszály a mi erdőnket és a mi népünket sem kímélte – válaszolt szigorúan Umma. – Nem kell még egy csapás tujaszörny képében.

– Tutu nem csapás – védte Habók. – Nincs benne semmi rossz szándék.

– Az aszályban sincs – legyintett Umma. – Vagy a fákat kicsavaró viharban. A jégverésben. Mégis, ha tehetnénk, megszabadulnánk tőle. Küldd el ezt a szörnyeteget!

– Umma... – próbálkozott tovább Habók – el tudod képzelni, mit érez szegény Tutu? Mindent elveszített, érted? A szeretteit, a hazáját, itt ténfereg kiszolgáltatottan. A lelkedre vennéd a halálát?

– Ajjaj! – csóválta a fejét az öreg nyírfakobold. – Már megint a részvét. A részvét veszélyes dolog, Habók. Elveszi a képességünket, hogy helyesen, a népünk érdekében cselekedjünk. Tutu nem való közénk. Nem ismeri a szokásainkat, nem tiszteli a hagyományainkat...

– Meg tudná tanulni... – próbálta védeni Habók.

Ekkor azonban hangos kiáltozás fojtotta belé a szót:

– Umma! Baj van...! A héjakút mácsonyák... Ki tehetette...? Ha megtudjuk, ki volt az... Végezzünk a gonosztevővel...!

Az Öregasszony Habókra pillantott, és széttárta a karját:

– Én megmondtam.

Felkelt, és a kéregajtó felé indult. Hogy elárulja Tutut.

Habóknak hirtelen mentő ötlete támadt:

– De... de Tutu nagyon erős! A két teli vizeskantát egy kézzel (vagy mivel) hozta haza, mint a pelyhet. Egy cseppet se lötyög-tetett ki! Nem csak mi segíthetnénk neki, ő is nekünk!

Umma megtorpant.

– Hm... Ez nem is rossz ötlet. Ez a szörny akár még a hasznunkra is lehet. A vízfordítás nehéz munka nekünk, nyírfakoboldoknak... Gondolod, hogy el tudna menni egész a patakig? És mindenkinek vizet hozni? Szárazságban is?

– Biztos vagyok benne. Ha megmutatjuk neki az utat – vágta rá Habók.

Umma bólintott. Kinyitotta az odú kéregajtóját. Az ajtó előtt már tolongtak a zaklatott nyírfakoboldok. Ahogy meglátták Öregasszonyukat, egymás szavába vágva kezdtek kiabálni. Umma egyetlen intéssel elhallgattatta őket.

– Kedves barátaim, tudom jól, hogy miről akartok velem beszélni. Még fel sem ébredtetek, én már tájékozódтам a mácsornyákról. Ne aggódjatok! Többé nem leszünk rászorulva, hogy a héjakutakról hozzuk naponta a vizet. Ezentúl tujaszörny barátunk, aki az este hozzánk költözött, reggelenként friss patakvízzel fog ellátni mindnyájunkat. Nem kell naponta nehéz munkával vizet hordanotok. Sikerült elintéznem, hogy könnyebb legyen az életetek!

A nyírfakoboldok elhallgattak. Néhány pillanat múlva azonban örömrivalgásban törtek ki.

– Éljen Umma! Éljen a tujaszörny!

Umma visszafordult Habókhoz:

– Te meg mire vársz? Neked kell megmutatnod az utat a patakhoz annak a szörnynek!

Negyedik fejezet

A koboldok nem tudnak repülni ugyan, de villámgyorsak. Apró, karmos kezecskéikkel kapaszkodva lendülnek, ugranak ágról ágra, mint a mókusok. Így hát Habóknak nem került volna sok időbe, hogy Umma odújától a sajátjáig eljusson. De lassan haladt, mint egy csiga. Szándékosan. Azon törte a fejét, hogyan mondja meg Tutunak, hogy mostantól mindennap vizet kell hordania a patakról a koboldok népének cserébe... Miért is? Hogy ne zavarják el? Hiszen nem adnak neki se enni, se inni, és szállást se igen, hiszen egy tujaszörny nem fér be a nyírfakoboldok kicsi odúiba! „Talán az lesz a legjobb – gondolta Habók –, ha először megtaláljuk, mi lehet számára ehető az erdőben.” Aztán ha jóllakott, és ha tényleg mi, koboldok szereztük neki az ételt, vagy legalábbis én, akkor majd elmondom, hogy mi lesz a feladata.

Alig tudta mindezt végiggondolni, már az odújához is ért, hiába próbált a lehető leglassabban haladni. Tutut ott találta, amint könyékig vájkált az iszalagos-pitypangos odúban, körülötte nagy csomókban repkedett az iszalag, a pitypang – a nyírfakobold odújának puha bélése.

– Tutu! Mit csinálsz?! – kiáltott rá kétségbeesetten Habók.

– Rendet! – felelt a tujaszörny kihúzva a fejét az odúból. – Te monddod volt, hogy éktelen kuppantyú van a lakodban. És igaz volt neked! Itt volt koszmocsok.

– De az iszalag... a pitypang... – hebegte Habók.

– Phííí – fintorodott el a tujaszörny. – Iszalag penészes, puha pitypangba belésett a moly! Ki vele! Nem dob volt ki én semmit, csak rendet rak volt. Koszosság, bűdösség vala. És rettentő kuppantyú!

– Jól van már, ne ragozd tovább! – szólt rá ingerülten Habók. Szégyellte magát, amiért nem tart rendet otthon, de hát minek is, nem szokott vendéget fogadni, nagy ritkán Szittyó szomszéd dugja át a fejét, de az nem számít. Neki magának meg jó volt minden úgy, ahogy volt. Talán még jobb lett volna, ha a tujaszörny nem látja. De Tutu olyan lelkesen magyarázott, mint akinek ettől nem lett rossz véleménye a rendetlen odú rendetlen gazdájáról.

– Na, engedj oda! – szólt megenyhülve Habók.

A tujaszörny készségesen odébb húzódott, a nyírfakobold pedig belépett az odúba. Tátva maradt a szája. Az odú nem egyszerűen ki volt takarítva, hanem teljes egészében fel volt újítva. Fehérre festve, vadonatúj kéregajtóval, a bútorok fényesre csiszolva, a többi holmi mind takaros rendben. A kidobált bélés helyett pedig amúgy is épp ideje volna az idei friss iszalagot, pitypangot használni. Habók eltátotta a száját. Neki napokba került volna ezt a munkát elvégezni.

– Tutu... – suttogta – hiszen ez csodálatos!

– Örömsz, barátom? – kérdezte lelkesen a tujaszörny, és olyan szélesen vigyorgott, hogy kilátszottak hatalmas szörnyszájából hegyes fogai.

Barátom? Habók elbámult. A nyírfakoboldok igen ritkán neveznek így valakit egész életükben. Az Öregasszony persze így nevezi a népet, de ez csak amolyan szófordulat, igazán nehéz azt mondani, hogy bárki is a barátja volna.

– Barátodnak mondtál, Tutu? – kérdezte óvatosan.

– Te vagy barát – felelte határozottan a tujaszörny. – Segítél nekem, mikor ríttam. Tujaszörnynek minden tujaszörny testvér. Ki nem testvér, de jót tesz, mind barát.

– Köszönöm, Tutu! – érzékenyült el Habók.

Szerette volna ő is barátnak nevezni a tujaszörnyet, de nem jött a szájára a szó. Végül csak annyit mondott:

– Nem gondoltam, hogy ennyire szépen tudsz takarítani!

– Ó, mind tujaszörnyek takarít remekül – magyarázta Tutu. – Tuja folyton hull, lombja szárad kicsinyég. Mi kellünk takarítani folyton. Szép otthon igen-igen fontos!

Habók megvakarta a fejét. Ajjaj, csak meg ne tudják a többiek, hogy a tujaszörny ilyen szépen tud rendet rakni. Onnantól aztán csinosíthatná az összes odút hálából, amiért nem hagyták magára az erdőben. Hát, ha rajta múlik, nem árulja el senkinek. Ha valaki meg is látogatná, azt mondja majd, hogy saját maga újíttatta fel az odút.

Ötödik fejezet

– Azt hiszem, ideje elmennünk ennivalót keresni – csapott a térdére a nyírfakobold. – Most már biztos vagyok benne, hogy találunk számodra valami ehetőt.

– Való igaz, eleség – bólogatott Tutu. – Igencsak megehültem. Hirtelen elkomorodott, még a csápjai is lekonyultak.

– Veheee, a vízkutak! Vezérkobold volt igen-igen haragos?

– Nem, dehogy! – legyintett Habók. – Sőt, inkább megértő volt. Maradhatsz nálunk, ameddig akarsz. Majd készítünk neked egy jó kis lakást itt a nyírfaligetben... Csak annyit kért, hogy... hogy hozz vizet a népünknek a patakról. Időnként.

– Vízet. Hogyne, szíves örömet! – mosolygott a tujaszörny. – Járja minálunk közmondát: „Barátnak segítség, szívnek boldogság.”

– Köszönjük, Tutu! – nyelt nagyot Habók. – Induljunk ennivalót keresni!

Megveregette a tujaszörny hátát (vagy mit), és villámgyorsan leszaladt a fa törzsén. A tujaszörny követte.

Tutu igencsak éhes lehetett, mert mindent megkóstolt, ami kicsit is ehetőnek tűnt számára. Habók haladt elöl, és igyekezett nem figyelni a háta mögül érkező hangokra: Nyámi-nyámi, phí-phú – a tujaszörny ugyanis először megrágcsálta, aztán undorodva kiköpte a nyírfakérget, a taplógombát, a csillagmohát, a gímharasztot és a hölgypáfrányt.

– Erdő nem finom! – szólalt meg végre panaszosan.

Habók sóhajtott. Egyrészt nem volt kedve beszélgetni, másrészt komolyan aggódni kezdett Tutu táplálkozása felől. Aztán hirtelen eszébe ötlött valami. Hiszen úgyis meg kell mutatnia az utat a patakhoz.

– Gyerünk a völgybe! – javasolta, és hátra sem nézve elindult lefelé a hegy oldalán. A mögötte hallatszók zajok arról árulkodtak, hogy Tutu hűségese üget a nyomában.

Nem is haladtak soká, amikor a trappolás zaja megszűnt a nyírfakobold háta mögött, és a szokásos nyámi-nyámit nem követte a szokásos phí-phú. Habók megfordult. Tutu a földön ült a borókabokrok között, és felváltva falatozta az örökzöld lombot meg a borókabogyót. Habók elmosolyodott. Szívből örült, hogy a tujaszörny talált magának ennivalót.

– Ez van mi? – kérdezte Tutu teli szájjal.
– Boróka – felelte Habók.
– Boróka van finom – állapította meg a tujaszörny, és újabb adag lombot tömött a szájába.

Aztán váratlanul hamar felállt, kinyújtózott, összecsatintotta hegyes fogait, és Habókra vigyorgott.

– Én jóllakott – jelentette ki.
– De hiszen alig ettél ahhoz képest, hogy mekkora vagy! – csodálkozott a nyírfakobold.

– Ó, mi eszik tuját, mi lakik tujában. Ha mi enne sokat, mi megenné otthonunkat! Nekünk van hasunkban kicsi hely. Tuja-szörny eszik kevéskét – magyarázta Tutu. – Én újra eszik holnap vagy holnap utána. Én erőre kapta! Mehetünk tovább.

Habók folytatta az utat a patak felé, a tujaszörny követte. Közben valami vidám kis dalt dudorászott, leginkább úgy tűnt, mintha ott helyben rögtönözne volna.

*Díszkert, díszkert, de szép volt te,
de az erdő is van szép,
ennivalót a tujaszörny
talál benned, merre lép.*

Habók azt vette észre, hogy már nem is zavarja annyira Tutu furcsa beszéde. Így dalolva pedig még kevésbé. Mire a patakpartra értek, azon kapta magát, hogy vele együtt énekel.

– Hazafelé szedjünk friss iszalagot és pityangot! – figyelmeztette Habók a tujaszörnyet.

– Való igaz – csapott a homlokára (vagy mijére) Tutu. – Én kiszórta tied béléspadló.

– Nem amiatt – legyintett bosszúsan a nyírfakobold. – Egyre hidegebb napok jönnek, és még hidegebb éjszakák. Te sem alhatsz örökké csak úgy a fa tövében, mert odafagysz.

– Igaz, igaz – bólogatott a tujaszörny. – Tuja örök lombjában volt nekem meleg.

– Itt az ideje, hogy valami kényelmes lakást építsünk neked – folytatta Habók. – Az odúinkba nem férnél bele, de biztos vagyok benne, hogy a népemmel közösen találunk neked megoldást.

– Jó nép – mosolygott Tutu. – Barát nép. Biztosan segít nekem.

Habók lelkében egy pillanatra felmerült, vajon igaza van-e a tujaszörnynek, vajon tényleg segítenek-e neki a nyírfakoboldok, de gyorsan elhessegette magát az aggályt.

– Gyere, Tutu, kerüljünk a cserszömörccés felé!

Az őszi már kezdett csípős hideg szeleket hozni, de még a leveleket rajta hagyta a növényeken. Épp a legjobb időben érkeztek, hogy a puha, vattaszerű termést összegyűjtsék a vörösbe öltözött cserszömörcebokorról, és letépjék a bóbítát a rét maradék pityangjairól. Hazafelé, az erdőbe érve pedig a fákra felkúszott iszalag bolyhos terméséből készültek szedegetni, amikor Tutu megszólalt:

– Iszalag van rossz fának, megfojt a fát. Én letép mind, népednek lesz friss béléspadló. Fa pediglen örül.

Habók elbámult. A nyírfakoboldok kicsik, akkorák csak, mint egy énekesmadár. Nekik eszükbe sem jutott volna, hogy az iszalagot csak úgy lerángassák a fáról. És különben is, semmi közük hozzá, hova mászik az iszalag.

– Hagyd békén, Tutu! – szólt rá a tujaszörnyre. – Mi nem szólunk bele semmibe, ami az erdőben történik.

– Pedig kell – erősködött Tutu. – Fa fontos. Iszalag majd mász máshová. Otthon, díszkertben, ember mind letép volt, hogy meg ne egye tujáinkat.

– Le se bírod húzni onnan – legyintett Habók.

Tutu azonban hajthatatlannak bizonyult:

– Ha én azt mond iszalagnak, lejön, akkor iszalag lejön, meg-lásd!

Azzal belecsimpaszkodott az egyik szárba, és jó nagyot rántott rajta. A növény megrázkódott, de erősen kapaszkodott az ágakba. Tutu nem adta fel. Megrántotta még egyszer, aztán még egyszer, az iszalag pedig száraz levelek áradatával együtt a földre zuhant.

– Nnyahh! – nyögte elégedetten Tutu, és húzni kezdte maga után hosszú száránál fogva a növényt.

– Minek neked ennyi? – szörnyülködött Habók.

– Én kellek nem sok, én meglehetősen kicsi – magyarázta a tujaszörny. – Iszalag elég sok nyírfakoboldoknak is.

Habók sóhajtott. Sejtelve sem volt, mit fog szólni a népe, ha meglátják a tujaszörnyet a rengeteg pelyhes terméssel. Tutu elég furcsán festett (meglehetősen furcsán), félig átlátszó testét szinte

beborította a puha cserszömörce és a pitypang vattája, az iszalag pedig, mint egy bolyhos óriáskígyó, kúszott mögötte, ahogy a földön vonszolta.

– Habóók! – hallatszott az ismerősen szigorú hang, alighogy a nyírfaligetbe értek. – Ez már megint micsoda?!

Umma állt mögöttük, gyanakodva szemlélte a hatalmas, szőrös gombócot, amivé Tutu változott a rengeteg puha terméstől. A tujaszörny az Öregasszonyra villantotta fehér szemét, aztán rögtön le is sütötte, és földig hajolt:

– Tiszteletes kobold asszony! – szólalt meg olyan hamisan aláztos hangon, hogy Habóknak elakadt a lélegzete a rémülettől. Mi lesz, ha Umma gúnynak veszi? – Mélységes hála és köszönet népedet, hogy befogad volt engemet. Mélységes hála és köszönet téged is jóságod miatt. Én hoz volt nektek odúbélést esedékes lakásfelújításhoz koboldnépnek.

Tutu meglengette a kezében (vagy miben) tartott iszalagindát.

– Hmm... – mordult fel Umma. – Nem is rossz ötlet. Lehet, hogy ez a tujaszörny még a végén tényleg jó lesz valamire. Csak idegesítő, ahogy beszél – tette hozzá, azzal sarkon fordult, és faképnél hagyta őket.

– Ravasz vagy, Tutu! – nézett megkönnyebbülten a távolodó Öregasszony után Habók.

Hatodik fejezet

Tutu egy korhadt fatörzset választott magának lakóhelyül. Kicsit messze esett Habók odújától, úgyhogy az első dolga az volt, hogy felkapta, és a nyírfakobold fája alá vonszolta.

– Járja nálunk közmondát – magyarázta fújtatva, mert nehéz volt a fatörzs –, „barát közelsége élet kedvessége”. Én örül, ha lakhat te fád közelségében.

Habók sóhajtott. Nem volt benne biztos, hogy ő is ugyanannyira örül. Tutuval már most több gondja volt, mint addigi életében bármivel. De végül is hová költözzön szegény tujaszörny? Senkit nem ismer rajta kívül az egész erdőben! Beletörődve nézte, ahogy Tutu elhelyezi az óriási törzset az ő fája alatt, és gondosan tisztogatni kezdi.

A tujaszörny alapos volt. Először kitakarította belülről a fatörzset, dióhéjjal szép simára csiszolta, aztán kutyatej festékekkel fehérre mázolta, végül nekiállt kibélelni és berendezni. Közben megállás nélkül dudorászott. Kissé idegesítően. Habók szeretett volna minél távolabb lenni tőle, de nem lehetett. Tutu ragaszkodott hozzá, hogy először a nyírfakobold odúját béleljék ki a legpuhább termések vattájával. Csak akkor kezdett a saját fatörzsével bíbelődni, miután Habók lakása megfelelően puha és kényelmes lett. Habók úgy érezte, ezek után viszont aljasság volna magára hagyni. Igyekezett

hát segíteni neki: tépte az iszalag termését, gyúrta a pitypang bőbitáját, és közben dühös volt magára, amiért a nyakába vette ezt az idegent. Mennyivel jobb volna most almabort iszogatni a frissen bélelt, puha, meleg odújában! Ha nem is forrót, legalább langyosat!

Tutu lázasan dolgozott. Lassan egész kis nézőközönsége alakult az arra járó nyírfakoboldokból, akik tátott szájjal figyelték. A munkájába merülő tujaszörny igazán különleges látványt nyújtott. Nem lehetett tudni, valójában hány végtagja van, hogy azok kezek, lábak vagy csápok, néha hosszúnak és vékonyknak, máskor rövidnek és vaskosnak tűntek. Mintha egy amőba testéből nyúlnának ki, ahogy épp szükség van rájuk. Tutu reszelt, csiszolt, ráspolyozott, mázolt, pingált, sárral tapasztott, tépett, puhított, gyúrt, bélelt olyan sebességgel, amelyet még sose láttak. És közben dalolászott valami érthetetlen nyelven hol vígan, hol bánatosan.

– Mit bámészkodtok itt? – reccsent váratlanul egy ismerős hang a nyírfakobold-közönségre. – Gyerünk, segítsetek neki!

Umma állt mögöttük. Úgy tűnt, egyáltalán nem viccel. A nyírfakoboldok összenéztek. Most tényleg dolgozniuk kell egy vadidegen házán? Aki ráadásul nem is a népükből való, hanem tujaszörny? De Umma nem moccant, hát lesunyt fejjel, kelletlenül engedelmeskedtek neki. Az Öregasszonynak nem volt tanácsos ellentmondani.

Tutu arca felderült:

– Valósággal barát nép! Köszönlek titeket!
És tovább folytatta a dudorászást.

Estére a szentjánosbogarak fénye mellett készen lett a fatörzs lakás. Kitisztítva, fehérre festve, gondosan kibélelve. Tutu nem győzött hálálkodni a nyírfakoboldoknak.

– Köszönöm, barátok! Segítetlen ma nem alhatnám vadonás új lakomban!

A nyírfakoboldok homlokráncolva néztek össze. Jó-jó, látszik, hogy a tujaszörny boldog, de mi a lóbárzsingot akar mondani igazából?

– Azt mondja, ha nem segítettetek volna neki, akkor nem alhatna ma az új lakásában – fordított türelmetlenül Habók. Fáradt volt már az egész napos munkától, a folyamatosan fecsegő koboldtársaktól, és alig várta, hogy végre egyedül lehessen az odújában. Amit szépen kibéleltek Tutuval együtt a „vadonás” új iszalaggal, cserszömörccével és pitypanggal.

– Szép lett a házad, tujaszörny! – csendült fel megint az ismerős hang, Umma hangja. – A népem segített neked. A nyírfakoboldok sokat tesznek azért, hogy otthonra találj közöttünk. Holnap reggel pedig mindnyájan rád bízzák a kantáikat, hogy vizet hozz nekik a patakról.

– Örömet, örömet! – bizonygatta hajlongva Tutu.

Habók elégedetlenül fordult el. Persze, Umma a nyírfakoboldok hasznát nézi. De azért sokkal boldogabb lett volna, ha a népe önzetlenül segít a tujaszörnynek.

Hetedik fejezet

Tutu kora reggel indult el vízért. Habókot most nem félálombeli dűnnyögése ébresztette, hanem az egymással összekoccanó vizeskanták zaja. Mikor kidugta a fejét az odújából, a tujaszörnyet már útra készen találta. Elég különösen festett. Minden végtagján (karján, lábán, csápján vagy min) a nyírfakoboldok apró vizeskantái lengedeztek, alig látszott ki alóluk.

– El fogod bírni ezeket? – szólította meg Habók.

– El – morogta a tujaszörny, de nem mondott mást, mert az utolsó kantának nem maradt hely másutt, csak a fogai között.

– De akkor is, amikor teli lesznek vízzel? – aggodalmaskodott Habók.

– Vökkovó – bólogatott Tutu a kantával a szájában.

„Akkor is” – fordította le magának Habók. De nem nyugtatta meg a válasz. Villámgyorsan lefutott a fája törzsén. Úgy érezte, valami nincs rendjén, de nem tudta, mi az. Valahogy nem tetszett neki a vizesedényekkel teliaggatott tujaszörny. Épp olyan ijesztő látvány volt, mint az emberek karácsonyfái a műdíszeikkel.

– Elkísérjelek, Tutu? – kérdezte, közben kivette a vizeskantát a tujaszörny szájából, hogy az válaszolni tudjon.

– Hadd el, barátom! – mosolygott rá Tutu. – Tegnapnál te segített nekem sokat. Most maradozz itthon, pihenőzzél!

– Odataálász a patakhoz? – faggatta tovább Habók. Igazából nagyon örült, hogy Tutu visszautasította a segítségét. Semmi kedve nem volt még kimozdulni. Pláne reggeli nélkül. Azért némi lelkiismeret-furdalással követte a tujaszörny félig áttetsző alakját, ami úgy teli volt aggatva, mint egy karácsonyfa. Csak sokkal jobban zörgött.

Addig állt ott, míg Tutu el nem tűnt a fatörzsek között, és a zörgés sem hallatszott már. Akkor nagyot ásított, és visszamászott az odújába. Előző nap tényleg eléggé elfáradt. Nemsokára újra mélyen aludt. A lelkiismeretével együtt.

Ismerős hang riasztotta. Ismerős, szigorú és most határozottan dühös hang.

– Habók, az ördögszekerét neki! Hol a bűdös szömörcsögben van a tujaszörnyed?

„Az én tujaszörnyem? – háborodott fel Habók még félálomban. – Már miért volna az enyém? Nem háziállat, hogy én legyek a gazdája!”

Legszívesebben a másik oldalára fordult volna, hogy tovább aludjon, de ahogy ébredezett, felismerte a szigorú és most határozottan dühös hangot. Umma volt. Márpedig a nyírfakoboldok Öregasszonyát nem lehet válasz nélkül hagyni.

– Mi történt? – dugta ki a fejét az odúból.

Az odú melletti ágon Umma várta. És mögötte egy csomó nyírfakobold. Egy csomó határozottan dühös nyírfakobold.

– Elment! Elvitte! Nem hozta! Ellopta...! – hallatszott innen is, onnan is.

– A tujaszörnyed! – tajtékzott Umma. – Elvitte reggel a vizeskantákat a patakra, és azóta sem jött vissza!

– Hát nem reggel van? – csúszott ki Habók száján.

– Méghogy reggel?! – háborgott Umma. – Delelőre járna a nap, ha kisütné!

– Micsoda?! – Habók megrémült. Dél van, és Tutu még nem ért vissza!

– Ellopta a kantáinkat! – sipított az egyik nyírfakobold. Szittyó volt az, Habók északi szomszédja. – Kereket oldott! Most már ki tudja, hol jár velük. Biztos elvitte az embernek!

Habók méregbe gurult:

– Elment az eszed? Mi a bús árvalányhaját kezdene Tutu a mi vizesedényeinkkel? Az ember meg pláne! Biztosan eltévedt szegény az erdőben. Még nem ismeri jól a járást.

– Az meg a te hibád! – vágott vissza Szittyó. – Miért nem mentél vele, ha nem tudja az utat?

Habóknak egy pillanatra a torkán akadt a válasz. Ő is hibásnak érezte magát. De aztán az önérzete felülkerekedett. Miért beszél úgy mindenki, mintha a tujaszörny a gyereke volna?

– Ti vagytok a hibásak! – kiabált. – Este letettétek az odújához az edényeiteket, aztán rá se hederítettetek. Alig tudta elvinni, annyi volt.

– Fejezzétek be! – parancsolt rájuk Umma. – Akárki volt is a hibás, a tujaszörnyet elő kell keríteni. A vizesedényekkel együtt. Habók, indulj, keresd meg!

– Magamtól is megyek! – mordult Habók, és a nyírfakoboldok egyszerre szisszentek fel. Micsoda szemtelenség így válaszolni az Öregasszonynak!

De Habók most nem törődött vele. Magára rángatta nyírfalevélből szőtt köntösét, a nyakába vetette taplóköponyegét, és már rohant is lefelé a völgybe, a patak irányába.

A tujaszörnynek nyomát sem találta. Sem a hegyoldalon, sem a völgy mélyén, sem a patak partján.

– Tutu! – kiáltozta a nyírfakobold egyre kétségbeesettebben. – Tutu, merre vagy?

Jaj, te jó szagú bükköny, csak nem esett valami baja?! Miféle állatok vadászhatnak egy félig átlátszó tujaszörnyre?

Habók leászott a földre az ágak közül, az avarban kutatott lábnyomok után. Hiába. A kiáltozására se válaszolt senki. Már-már sírva fakadt, mikor hirtelen eszébe jutott valami. A borókás! Viszszafutott az első fára, és ágról ágra szökkenve igyekezett az árnyas domboldal irányába. Igaza volt. Ott találta a tujaszörnyet. Halkan hüppögött, és falta a boróka örökzöld leveleit. Meg a bogyóit. Mellette ott álltak szépen sorba állítva, vízzel teli a nyírfakoboldok kantái. Habóknak hatalmas kő esett le a szívről. (Noha egy nyírfakobold szívről legfeljebb egy apró kavics tudna legördülni.) Csak most érezte meg, mennyire aggódott érte.

– Tutu! – szólította meg gyengéden. – Mi történt veled?

– Habók! – ugrott fel a tujaszörny, és olyan szorosan ölelte magához, hogy a nyírfakobold azt hitte, menten megfullad a szőrben. – Egyetlen barátom!

– Eressz el, Tutu! – vergődött Habók a szoros-szörös ölelésben. – Nem kapok levegőt!

– Bocsátás! – rebegette a tujaszörny, és óvatosan kiszabadította Habókot a félig áttetsző bundából. – Csak nagyon megörült én.

– Mi történt? – kérdezte újra Habók taplóköponyegét igazgatva. – Miért nem jöttél haza?

– Veheee – sóhajtott a tujaszörny. – Eltévedte én. Patak megtalálva, kanták telimervék. És akkor visszafelé nem találta én, merre jövök. Kereste én soká, mindhiában. De megtalálta én borókást. És most én esz. Tudta én, hogy barátom megkeres!

– A cserszömörccés! – csapott a fejére Habók. – Ne haragudj, Tutu, tegnap kerülő úton mentünk haza, biztos azért tévedtél el. Elbírtad ezt a sok kantát?

– Temérdek víz, az szent igaz – mosolygott a tujaszörny. – Én kellek óvattal, lassan menni, ki nem lotyogtatni.

– Gyere, hazafelé segíték vinni! – ajánlkozott Habók, és már fel is emelt két vizesedényt. Jaj, te jó szagú cickafark, milyen nehezek voltak!

A tujaszörny azonban látható könnyedséggel kapta fel őket, és Habók segítségének hála, nem kellett a fogai közé vennie az utolsót.

Hazafelé a nyírfakobold azon gondolkozott, vajon őt fogják-e hibáztatni a többiek a késlekedésért. Talán az lenne a legjobb. Ő mégiscsak közülük való, Tutut viszont bármikor kitessékelhetik a nyírfaligetből. És ezzel a rengeteg kantával is kell kezdeni valamit! A tujaszörny biztosan nem mehet mindennap a patakra úgy, mint egy málhás öszvér.

Nyolcadik fejezet

– Itt van a vizetek! – kiabált Habók, mihelyt beért a nyírfaligetbe. – Tessék, nem lopta el senki. Tutu csak eltévedt! Nem ismeri még jól az erdőt.

– Ők azt hisz, hogy én ellop volt? – képedt el a tujaszörny, és máris könny szökött fehér szemébe.

Habók legszívesebben visszaszívta volna a szavait, de már késő volt. Jaj, mit csináljon?

„Hogy a tüskés ballangó álljon a popómba, hát miért nem bírom befogni a számát?” – gondolta kétségbeesve.

A nyírfakoboldok szó nélkül, gyanakodva közeledtek. Habók, hogy mentse a helyzetet, tovább beszélt:

– És nem lesz ám úgy, mint ma, hogy Tutu barátom (te jó szagú cickafark, barátomnak neveztem!) úgy megy a patakra, mint egy felmálházott öszvér a kantáitokkal! Készítünk egy méretes vízhordó edényt, amit könnyebben cipelhet. Vagy kettőt, abból majd kimeritek a magatokét.

– Ez jó ötlet! – kacagott fel a tujaszörny. – Nekem volna könnyedebb, én tudná megvakirgálni magamat, ha viszket.

A nyírfakoboldok hallgattak. Egyikük se nevetett.

Az ágak között Umma közeledett, áfonyalével lilára festett taplóalapja félig lecsúszott a fejéről a nagy sietségben.

– Mit ácsorogtok ott, koboldok? Vigyétek haza a vizeteket, aztán gyerünk, csináljátok meg azt a két nagy vízhordó edényt, amit Habók javasolt! Nagyszerű ötlet volt – tette hozzá, és Habókra mosolygott. Amit ritkán szokott általában is. Habókra meg még ritkábban.

A nyírfakoboldok közül Baldrián és Müge volt a legügyesebb ezermester. Úgy tartották róluk, hogy akármiből bármit el tudnak készíteni. Az Öregasszony szava parancs volt, hát félretették ügyes-bajos dolgaikat, és nekiláttak megtervezni a vödröket. Rajzoltak, számoltak, vitatkoztak, hadonásztak, a sipkájuk alatt a fejüket vakarták, a fejük fölött a sipkájukat, aztán megint rajzoltak, számoltak, motyogtak egész estig. Körös-körül felgyulladtak a szentjánosbogár-lámpácskák, mire végre diadalittasan hátradőltek. De a diadalittas hátradőléstől a kész vödrökig még sok volt a tennivaló.

Úgy látszott, Tutunak másnap megint a sok kis kantával kell útnak erednie.

– Nem mehetsz megint felmálházva, mint egy elefánt! – morgolódott Habók.

– Valósággal nem – helyeselt Tutu. – De majd kétszer fordulok, ne aggaszd magad!

– Segítek neked – ajánlotta sóhajtván a nyírfakobold.

Már lefekvéshez készülődött, amikor kopogtattak az ajtaján. Szittyó volt az, egy flaska almabort szorongatott. Kissé zavartan állt egyik lábáról a másikra.

– Ne haragudj, szomszéd – kezdett bele –, hoztam egy kis itókát! Igen sajnálom, hogy tolvajnak hittem a tujaszörnyedet.

– Ha sajnálsz, tőle kérj bocsánatot! – felelte Habók elutasítóan. – Nem tudom, szereti-e az almabort, de a kedvéért biztos szívesen megkóstolja.

– Talán majd legközelebb – nyögte ki Szittyó. – Addig kínáld meg vele a nevemben!

Habók kezébe nyomta a flaskát, és már iszkolt volna haza, amikor a házigazda háta mögött észrevette a gyönyörűen rendbe hozott odút.

– Hát ezt meg mikor újíttad így fel, szomszéd? – hüledezett.

– Nem én voltam – vont vállat Habók. – Tutu csinálta tegnap, amíg az Öregasszonynál jártam. Ma már csak bélelni kellett. Abban is ügyes.

– A tujaszörny?

– Ő hát.

– Hihetetlen! – csóválta Szittyó a fejét. – Csodaszép lett. Nem is gondoltam, hogy ilyeneket tud. Bár nekem is lenne valakim, aki így megszépítené az odúmat!

– Jó éjszakát! – Habók igyekezett kitessekelni a vendéget. Alig várta, hogy becsukhassa mögötte a kéregajtót. Nem tudta, vajon jól tette-e, hogy elárulta Szittyónak, mire képes a tujaszörny. Hiszen korábban elhatározta, hogy nem mondja el senkinek. De Szittyó olyan lenézően beszélt Tuturól! Talán így majd jobban megbecsüli.

Kilencedik fejezet

Habók szeretett volna korán kelni. Igazán. A legtöbb nyírfakoboldot felébresztette a napkelte még a legnagyobb nyárban is, amikor a legrövidebbek az éjszakák, ő viszont minden reggel küszködött, hogy ki tudjon mászni puha, nyárfapehely paplanos ágyából, iszalagos-pitypangos odújából, és útnak induljon. Most is szentül elhatározta, hogy amint kinyitja a szemét, már ugrik is, felkap két vizeskantát, és elkíséri Tutut a patakhoz. De mire kikecmergett az odúból (még a reggeli, forró almabort sem itta meg), a tujaszörnynek már csak hűlt helyét találta, és valami szürke fonal húzódott a bélelt fatörzstől a völgy irányába.

Elindult a fonalat követve, és hamarosan meglátta a tujaszörnyet – megint teliaggatva vizesedényekkel.

– Jaj, Tutu, ne haragudj, hogy nem mentem veled a patakhoz! – kiáltott rá már messziről. – Szörnyen elaludtam!

Hirtelen elharapta szót. Mi van, ha a tujaszörny megbántódik azon, hogy „szörnyen”?

– Sose bánd, barátom! – villantotta ki hegyes fogait Tutu. Úgy látszik, egyáltalán nem sértődött meg. – Én volt borókásnál enni, kanta se volt túlságosan sok, és Lanka hoz volt nekem útmutató fonalat.

Habók akkor vette csak észre, hogy a tujaszörny tetőtől talpig bele van gabalyodva a házatól induló szürke fonálba, lépni is alig tud tőle.

– Kicsoda? – tátotta el a száját a nyírfakobold, amíg próbálta kiszabadítani Tutut a rátekeredett kenderfonálból.

– Ligetvégi Lanka – válaszolt tétován a tujaszörny. Nem volt biztos benne, hogy jól jegyezte meg a különös nevet.

– Nahát! – Habók csak ennyit bírt kinyögni. Ki se nézte abból a pöttöm, ugribugri, megbízhatatlan kis koboldból, hogy ilyen ötletei támadnak.

– Kell nekünk sietség! – szólalt meg sürgetően Tutu, miközben a fonalat tekerte lefelé magáról. – Baldrián és Müge készek tervekkel. Kell őket segíteni. Vödör nekem méretes, nektek óriási. Nyírfakoboldok mind ott kellene lenni Ligetközben, csinálni együtt vízhordó vödröt. Öregasszonyotok mond volt pitymallatkor. Menek is!

Azzal letette a vizesedényeket, és elügetett a liget mélye felé.

– Nahát! – Habók megint csak ennyit bírt kinyögni. Hogy ez a Tutu milyen jól értesült lett! És úgy látszik, barátokra is akadt. Rá már talán nincs is szüksége. Annyi baj legyen, legalább lesz ideje rendesen megreggelizni. Frissen sült vadzablepényt fog enni áfonyakrémmel. Ráér utána is beszállni a vödörkészítésbe. A közös munka lényege, hogy mindenki hozzáférjen. Gondosan feltekerte a hatalmas gombolyagot, elhelyezte Tutu háza mellett, és visszamászott az odújába reggelizni.

Ligetköznek a nyírfaliget közepét nevezték, ahol a fák között valamivel tágasabb tér nyílt. Ott lakott Umma, az Öregasszony és a nyírfakoboldok népének legjobban megbecsült tagjai. Ha valami fontos történt, ide gyűltek össze általában. Most is nagy volt a jövés-menés, Baldrián és Müge a tervrajzokkal szaladgáltak, és utasításokat adtak a többé-kevésbé lelkes segítőknek. A többiek pedig az ő útmutatásuk alapján próbáltak fűrészelni, gyalulni, esztergálni. Tutu is igyekezett hasznossá tenni magát, adogatta az apró szerszámokat a koboldok kezébe. Leginkább az ügyes kezű taplóműves, Vigály keze alá dolgozott. Vigály feladata volt kibélelni a vízhordó edényeket, hogy ne szivároгjon belőlük a víz. Maga a nyírfakoboldok Öregasszonya felügyelte a munkálatokat, ebből is látszott, mennyire fontos dolog készül.

Mire Habók odaért, jóllakva forró almaborral és vadzabos lepénnyel, már készen állt két (a nyírfakoboldok méretéhez képest) hatalmas vödör, és az ezermesterek azon ügyködtek, hogy egy hosszú rúddal egymáshoz és hosszú kötelekkel a rúdhoz rögzítsék őket. Így a tujaszörny a vállára (vagy mijére) veheti, és könnyebben tudja vinni.

Habók igyekezett elvegyülni a tömegben, és úgy tenni, mintha már réges-rég ott volna, és buzgón segítené a többi nyírfakobold, főleg Baldrián és Müge munkáját. Remélte, hogy korábban nem hiányzott senkinek. Főleg nem az Öregasszonynak. Aki időről időre megjelent köztük. És lehet, hogy számontartja a leglustábbakat és a legszorgalmasabbakat.

Tizedik fejezet

– A tujaszörny mondja meg, hogy jó lett-e! – szólt oda a két ezermesternek Umma lila kalapját igazgatva. – Ha nem tetszik neki, alakítsátok át! Mégiscsak ő fogja cipelni.

Habók dühös lett. Annak a tujaszörnynek neve is van, hát miért nem képes az Öregasszony úgy szólítani? Főleg, hogy reggel óta itt tesz-vesz köztük. De nem szólt egy szót sem.

Baldrián és Müge is dühös lett.

– Még hogy a tujaszörny ellenőrizzen minket! – szisszent fel Baldrián.

– Nekem semmi bajom azzal, hogy a mi ligetünkben telepedett le – pufogta Müge –, de hogy ő mondjon véleményt a mi munkánkról, az már mégiscsak túlzás!

Tutu úgy tett, mintha nem hallotta volna. Szó nélkül adogatta, amit Vigály kért: kérget, laput, préselt taplólemezt. Csak mintha összement volna. És lesütötte fehér szemét, nehogy meglássák benne a könnyeket. Habók odaóvakodott hozzá, nem szólt egy szót sem, csak gyöngéden megsimogatta a tujaszörny félig áttetsző bundáját.

Telt-múlt az idő. A csípős ősz átadta a helyét a zúzmarás-fagyos télnek. A nyírfakoboldok nem alszanak ugyan téli álmod, de nem szívesen mozdulnak ki a biztonságos, meleg odújukból, még a nyárfapehellyel bélelt taplóköpönyegükben sem. Az első deres reggelek után begyűjtik a csipkebogyót, a kökényt, aztán a tél már csak a lekvár- és szörpfőzésről szól. A csupaszon meredő ágakon nem is érzik magukat olyan biztonságban, mint a rejtekadó lombok között.

Habók azonban néha szerette ilyenkor is járni az erdőt. Leginkább a csendnek örült, hogy az idegesítő mókusok alszanak, a lármás madarak egy része pedig elköltözik. Legjobban a havat szerette, bár még a bélelt csizmában is átfagyott olyankor a lába. Késő este, mikor már minden rendes nyírfakobold aludt, szíromingére húzta nyírfalevélből szőtt köntösét, fölé kanyarította taplóköpönyegét, és tett egy sétát a szikrázó csillagok alatt.

Tutu olykor vele tartott. Az őszi esők, később havak beálltával kevesebb dolga akadt, a nyírfakoboldok esővizet gyűjtöttek, havat olvasztottak. A két óriási vödörre és a vízhordásra nem volt szükség. Tutu egész nap unatkozott, fel-alá ténfergett. Sokszor sétára indult, eleinte Lanka útmutató fonalával ment még a borókásig is, később egyre kevésbé volt szüksége a gombolyagra. Társaságra

viszont egyre inkább szüksége lett volna. A nyírfakoboldok még mindig úgy emlegették: a tujaszörny, és ritkán álltak vele szóba. Egymást néha-néha meghívták egy pohár pitypangteára vagy forró almaborra, de a tujaszörnyet soha. Hogy is tehették volna? Be se fért volna az odújukba! Tutu viszont szívesen meghívta őket, akivel csak szóba elegyedett, de Lankán és Vigályon kívül mindenki udvariasan visszautasította. Mihez kezdjenek egy díszkertből való tujaszörnnel? Aki ráadásul olyan érthetetlenül beszél!

Habók is sokszor szívesebben sétált volna magányosan, de nem volt szíve visszautasítani Tutut. Így hát néha megpróbált észrevétlenül útnak eredni. De ha a tujaszörny megszólította, lemondott a tervéről, és vagy kettesben járták az erdőt, vagy a tujaszörny takaros fatörzs otthonában üldögéltek.

Az egyik ilyen csöndes, havas, éjszakai sétájuk alkalmával Habók körül nézett a fehér puhaságba burkolózó erdőn.

– Csodálatos! – sóhajtott. – Nem is értem a többiekét. Az orukat se merik kidugni ilyenkor.

– Miért félik nyírfakoboldok a havat? – értetlenkedett a tujaszörny.

– A hó nehéz – magyarázta Habók. – Mi pedig kicsik és könnyűek vagyunk. Néha hatalmas hótömegek zúdulnak le egy-egy ágról. Előfordult már, hogy valakit elsodort. Volt olyan nyírfakobold, aki a halálát lelte a hócsuszamlás alatt. Érthető, hogy félnek. De mennyi szépségből maradnak ki a félelem miatt! Én

azt mondom, nem lehet úgy élni, hogy folyton valamiféle veszélytől rettegjünk.

– Való igaz – bólogatott lelkesen Tutu. – Mondják is volt a többi koboldok, hogy te milyen kettyós vagy!

– Hogy mi vagyok? – torpant meg döbbenten a nyírfakobold.

– Kettyós – felelte ártatlan mosollyal a tujaszörny.

Habók szeretett nyírfakobold lenni. Büszke volt ügyes és találékony népére. De most azt kívánta, bárcsak semmi köze ne volna hozzájuk. Olyan dühös lett, hogy legszívesebben visszafutott volna az odúkhöz, hogy fölrázza és számonkérje őket, amiért ilyet mondtak rá.

– Ki mondta és mikor? – hördült fel.

– Már nem emlékszik én – vont a vállát (vagy mijét) a tujaszörny. – De miért van te így felzaklatván, barátom?

– Tudod, mit jelent az, hogy kettyós? – dühöngött Habók.

– Gondol én azt, hogy bátor – meresztette jámborul nagy, fehér szemét Tutu.

– Egy lóbárzsingot! – tajtékozott a nyírfakobold. – Kettyós, kergete, dilinyós, őrült, eszement, bolond, hangyás, zakkant, gyagya...

– Hogy micsoda? – kapta a szája elé a kezét (vagy mijét) Tutu.

– ...kelekótya, félkegyelmű, buggyant, dinka, lüke, stikkes, idióta! – sorolta tovább felháborodottan a nyírfakobold. – Azt jelenti.

– Hígvelejű? – kérdezte megbotránkozva a tujaszörny. – Sajat néped hív volt tégedet hígvelejűnek?

– Súlyos vétek. Tujaszörnyek is ismerik e szót, használják is, de barátoknak, testvéreknek soha mondják! Háta megett végképp soha mondják. Ve-heee, Habók barátom, teneked van nem könnyű nyírfakobold lenni!

Habók elgondolkozott. Haragja helyét szomorúság vette át. Életében először nem volt boldog attól, hogy a nyírfaliget koboldja lehet.

Tizenegyedik fejezet

Egy napsütéses, enyhe téli reggelen velőtrázó sikoly hasította szét a nyírfaliget csendjét. Aztán újabb rémült kiáltások hangzottak. A koboldok népe felbolydult. Egymás után bukkantak elő, és aggódva kérdezték egymást, vagy épp adták tovább a híreket. Habók álmossággal dugta ki a fejét az odújából.

– Mi az, mi történt?

– Segítség! – hangzott akkor már innen is, onnan is.

Szittyó, Habók szomszédja rémülten rohant végig az odújához vezető havas nyírfafaágon.

– Az öreg Bondor, Ligetvégi Bondor a hó alá szorult!

– Micsoda?! Hogyan? – döbbsen meg Habók. Ó, te szentséges vacokpelyva! Ilyen szörnyűség már régóta nem történt a nyírfaligetben, hisz a nyírfakoboldok óvatossak voltak, és télidőben nemigen járkáltak el otthonról.

– Azt mondják, csipkebogyóért ment, csak a szomszéd cserjéig, mikor elsodorta a suvadás szegényt.

Habók szíve gyorsabban kezdett verni. Tutu! Itt csak ő segíthet. A tujaszörny azonban nem volt otthon, a fatörzs bejáratát is gondosan bezárta maga után. Hová tűnhetett vajon? Vízet hordania nem kell. Biztos a borókásba ment táplálkozni.

Ekkor újabb kiáltozás hallatszott:

– A tujaszörny! Merre van? Kerítsétek elő!

A liget mélyéből a hó veszélyeivel dacolva, ágról ágra ugrálva Ligetvégi Lanka közeledett a tujaszörny fatörzse felé.

– Tutu! – kiabálta. – Segíts! A nagypapám! Bajban van! Csak te tudod megmenteni!

De a tujaszörny valahol messze járt.

Lanka kétségbeesetten ragadta meg Habók karját:

– Hol van Tutu? Hová ment?

– Alighanem a borókásba – morogta Habók aggódva.

Lanka a kezét tördelte:

– Jaj nekem, a borókás túl messze van! És az út túl veszélyes odáig!

Habók kihúzta magát:

– Ne félj, Lanka, én elmegyek a borókásig, és hazahívom Tutut!

A koboldok közben összegyűltek, nyárfapehellyel bélelt taplóköpönyegben, ásóval felfegyverkezve indultak a Ligetvég felé, hogy kiássák Bondor tatát a hókupac alól.

– Nem kell a tujaszörnyed segítsége – szólt oda Habóknak hetykén egy távolabbi szomszéd, Szulák. – Majd mi, nyírfakoboldok megoldjuk!

És hatalmas ásójával a kezében a többiek nyomába eredt.

De Habók ezt már csak fél füllel hallotta. Lélekszakadva rohant a borókás felé. Azzal sem törődött, hogy esetleg ő is hócsuszamlás áldozatává válhat, ahogy végigrohan az ágakon. Segíteni

akart Lankának. És persze Bondor tatának. De tudta, hogy igazán csak Tutu segíthet. Tudta, mennyire nagy és erős hozzájuk képes a tujaszörny. És azt is, milyen sokáig tarthat, amíg a nyírfakoboldok az ásóikkal kiszabadítják az öreget a hó alól. Márpedig ilyenkor minden perc számít.

Tutut már a hazafelé vezető úton találta, láthatólag jóllakottan, ráérősen sétált, és mintha valami kis dalt dudorászott volna már megint.

*Finom van a boróka,
a lombja, a bogyója.
Enni-inni jaj de jó,
jobb van, mint a...*

– Tutu! – vágott bele Habók a dalocskába. – Tutu, baj van, segítened kell!

– Mi történt, Habók barátom? – kérdezett vissza derűsen a tujaszörny, mint aki észre sem veszi a nyírfakobold rémületét.

– Megtörtént, amitől a népem fél. Valakit elsodort a suvás.

– Nahát... – ráncolta a homlokát (vagy mijét) a tujaszörny. – Hát tényleg megtörténhet.

– Ligetvégi Lanka nagyapja – hadarta Habók. – Csak te tudod megmenteni. Sietnünk kell!

– Lankáé? – kapott a fejéhez (vagy mijéhez) Tutu. – Rohan én rögvést. Kapaszkodj rám, barátom!

A tujaszörny ügetésbe csapott, aztán vágtatni kezdett. Habók teljes erejéből csimpaszkodott a félig áttetsző bundába, hogy le ne essen. Amint beértek a nyírfaligetbe, Tutu lassított, nehogy nekirohanjon egy fának. Nagyjából tudta, merre lakik Ligetvégi Lanka, de Habóknak néha rá kellett kiáltania, hogy a legrövidebb utat válassza.

A Ligetvégen nagy volt a kavarodás. Nyírfakoboldok százai álltak egy hatalmas hókupac körül, és apró ásóikkal döfködtek a jeges-havas halmot, ami alól először kiáltozás, aztán egyre erőtlenebb nyöszörgés hallatszott.

– Igyekeztek! – sürgette Umma a küszködő, verejtékező, homlokukat törölgető koboldokat. – Már alig maradt levegője!

A tujaszörnyre eleinte senki nem figyelt, mintha ott se lenne. Lanka vette észre először.

– Tutu! – sikoltotta, és a szőrös-csápos tujaszörny karjába vetette magát. – Ugye te ki tudod szedni nagypapát a hó alól?

– Engedjete oda! – szólalt meg csöndesen Tutu, és finoman félretolta a koboldokat az ásóikkal együtt.

A testéből kinyúltak a csápok, karok, lábak (vagy mik), és Tutu teljes erővel, villámsebessen kotorni kezdte a hókupacot. A nyírfakoboldok tátott szájjal nézték a tujaszörny félelmetes erejének újabb megmutatkozását. Egy rövid madárdalnyi idő volt csak, és Bondor tata taplósizmás lábai megjelentek a kupac alján. Szegény öreg fejfelé szorult a hógörgetegbe. A tujaszörny nem is tétovázott, megragadta a taplósizmás lábakat, és

egy lendülettel kirántotta Bondor tatát a hó alól. Az öreg azonnal nagy levegőt vett, hogy aztán vadul köhögni kezdjen. Tutu finoman megveregette a hátát, amitől Bondor tata még jobban köhögött és prüszkölt, aztán óvatosan talpra állította, és gyöngéden felültette az egyik nyírfaágra.

A koboldok üdvivalgásban törtek ki. Tapsoltak, ugráltak, kiáltottak, ölelgették Bondor tatát, a kezét szorongatták. A tujaszörny csalódottan félrehúzódott. Vele senki nem törődött. Már épp elfordult volna, hogy hazabaktasson bélelt, meleg fatörzsébe, amikor Lanka hangosan rákiáltott:

– Tutu! Megmentetted a nagypapámat! Igazi hős vagy! Köszönöm! – És megint megölelte a tujaszörnyet.

Tutu szőrös arca felderült, szélesen elmosolyodott, kivillantak hegyes fogai.

Bondor tata is kiszabadította magát ünneplő rokonai, barátai és szomszédai közül, és mélyen meghajolt a tujaszörny előtt.

– Köszönöm, hogy kiástál a hó alól...

Még talán mondott volna mást is, de máris ott termett Lizinka mama egy száraz, meleg köpönyeggel, egy pohár forró almaborral, és már terelgette is férjét vissza az odúba. Közben nem győzte elhessegetni a lelkes ismerősöket:

– Eredjete innen! Még megfázik! Majd jól megbetegszik, ha itt marad az átázott ruhájában! Hagyjátok most békén! Ráértetek ünnepelni később is!

A nyírfakoboldok végre Tutuhoz fordultak.

– Éljen a mi erős tujaszörnyünk! – kiáltott Vigály.

A többiek is éljeneztek és tapsoltak. Habók boldogan látta, hogy Tutu fehér szemébe megint könny szökik. De most az örömtől és a meghatottságtól.

Tizenkettedik fejezet

Bondor tata megmentése óta a nyírfakoboldok másképp kezdtek nézni a tujaszörnyre. Jó-jó, korábban is tudták, hogy erős, látták, amint a vállára kapja a hosszú rudat a két végén himbálózó vödörrel, látták, amint hordja a temérdek vizet, és még csak meg se kottyán neki. De Bondor megmentése más volt. Az derült ki belőle, hogy a furcsa beszédű idegen jó szívvel van irántuk, és ha bármelyikük bajba kerül, számíthatnak rá. Egyre nagyobb tisztelettel beszéltek vele. És most már nemcsak Lanka látogatta meg, hanem Bondor tata és Lizinka mama is többször voltak nála, sőt, megígérték, hogy tavasszal meghívják egy hamisítatlan ligetvégi piknikre. Az otthonukban is örömmel vendégül látták volna, de tisztában voltak vele, hogy a hatalmas tujaszörny legfeljebb csak az egyik csápját (vagy mijét) tudná bedugni az odújukba. Addig is szívesen elücsörögtek Tutu tágas fatörzsében. Lizinka mama kedvenc szórakozása lett, hogy megpróbálja eltalálni a tujaszörny tujához szokott ízlését. Tutunak még mindig hiányoztak az otthona ízei. Megszerette ugyan a boróka örökzöld lombját és fanyar bogyóját, de időnként felsóhajtott:

– Vehee, ha még egyszer örök tujalombot ehetném!

Lizinka mama onnantól kezdve, ha bármi ennivalót készített, már szalajtott valakit a nyírfaliget túlsó végére (legtöbbször

Ligetvégi Lankát, aki maga is szívesen látogatta a tujaszörnyet), hogy kóstolót küldjön Tutunak. Vagy maga vette nyakába az erdőt, hogy személyesen győződjön meg róla, mit szól a tujaszörny a főztjéhez.

A tujaszörny először udvariasan bólogatott mindenre, amit megkóstolt, és hegyes fogait kivillantó mosollyal bizonygatta, mennyire ízlik neki, de Lizinka mama átlátott a szitán.

– Egy lóbárzsingot ízlik! – pörölt az aprócska nyírfakobold asszonya a hatalmas tujaszörnyel. – Látom a szemedet. Elhiszem, hogy jó nevelést kaptál, Tutu, de mondd meg az igazat! Különbözik hogy találom ki, mi való a szád íze szerint? Valld be szépen Lizinka mamának, hogy milyen!

– Furamkás – vallotta be Tutu.

Ezt mondta a vadfokhagymapürére, a kökényszószra, a csipkebogyólikőrré és a pereszkepástétomra. És közben büntudatosan pislogott Lizinka mamára.

Lizinka mama megcsóválta a fejét, aztán már a hazafelé vezető úton azon töprengett, legközelebb mi jóval kínálja meg.

Mire a tél a vége felé járt, Tutu megszerette a labodalepényt, a bojtortjánmártást, a pitypangszörpöt, a csalánfőzeléket, a berkenyefagylaltot és a pörkölt bikkmakkrétest. Lizinka mama rendkívül elégedett volt magával.

– Azért csak várd meg a tavaszt, mikor megcsapoljuk a nyírfákat! – emelte fel hosszú, karmos ujját figyelmeztetően. – A nyírfavíz, az ám az igazi, abból lehet a legfinomabb ínycsiklandósságot

elkészíteni. Sajnos a tavalyi már elfogyott, Tutukám. Meg kell várnod a tavaszi csapolást.

A tujaszörnynek fogalma sem volt, miről beszél az apró nyírfakobold asszony, de lelkesen, egyetértően bólogatott. Csak este vallotta be Habóknak, hogy a bikkmakkrétes ízletes volt ugyan, de Lizinka mama szóáradatából semmit nem értett.

Avarpókert játszottak éppen, a tujaszörnyek hagyományos játékát, ami elég bonyolult volt ahhoz, hogy Tutu nyírfakobold ismerősei közül csak Habóknak legyen türelme elsajátítani a hosszú, unalmas téli estéken. Amikor már belejött, akkor viszont annál izgalmasabb volt!

– Tavasszal – magyarázta Habók, és kissé félretolta levélkártyáit –, egészen kora tavasszal megindul a nedv a nyírfákban. Ha a füledet a kéregre tapasztod, még hallani is lehet, ahogy surrog az élő nyírfavíz. Ilyenkor lyukat fúrunk a fába, és a kifolyó levét, a viricset felfogjuk. Frissen is nagyon finom, de ha szirupot főzünk belőle, egész sokáig eláll. Minden édességünk ezzel készül. Sajnos csak három hét, amíg a nyírfa vizet ad nekünk, és azalatt elég keveset tudunk összegyűjteni, általában már őszre nem marad belőle senkinek.

– Ti megsebzitek saját nyírfátokat? – szisszent fel Tutu. – Nem csinál az fájást neki?

– Fogalmam sincs – vont vállat Habók. – A nyírfák nem szoktak panaszkodni. De a sebeik hamar beforrnak. Amit idén tavasszal lyukasztunk, annak jövőre már nyoma sem lesz.

– Akkor jó – sóhajtott megnyugodva Tutu. – Mi soha okoznánk fájást tujáinknak.

– De eszitek a friss lombját – figyelmeztette a kobold. – Gondolod, hogy az jó a tujáknak, amikor a levelét tépdeseitek?

– Való igaz – bólogatott elgondolkodva a tujaszörny. – Mindig esszük örök lombot, mindig marad. De soha kérdezzük, fájatja-e tuját e cincálás.

– És egy évben csak egyszer fúrjuk meg a fákat – védelmezte tovább a nyírfakoboldok szokását Habók. – Izgalmas közös munka a viricselés, majd meglátod. Nagy mulatságokat tartunk, az a Viricsünnap, isszuk a friss nyírvizet, sütjük a nyírszirupos nyálánságokat...

Habók érezte, hogy már az édesség gondolatára összefut a nyál a szájában.

Nem kellett soká várni, hogy Tutu is megtudja, milyen a nyírfakoboldok Viricsünnepe.

– Megszólalt! Megszólalt! – rohant végig egy borús, esős délután a nyírfaligeten az egyik fiatal kobold, Borsola.

A nyírfaliget egy szempillantás alatt felbolydult. A koboldok eldobták, ami a kezükben volt, és rohantak fától fáig, fülüket a kéregre tapasztották, vajon melyik fában hallják meg a frissen fakadó nedv surrogását. Hozták az apró fúrókat, a vékony nádszálakat, a viricsgyűjtő kantákat, hogy máris nekilássanak a csapolásnak. Umma is előkerült, határozott hangon irányította a fúrókkal, nádszálakkal, viricsgyűjtőkkel fejvesztetten rohangáló népét.

– Hallgasd csak, Tutu! – kiáltott Habók izgatottan a tujaszörnynek. – Már az én fám is megszólalt!

A tujaszörny előmászott a korhadttörzsből, hatalmas fejét a nyírfa kérgére szorította. „Legalább már tudom, hol van a füle” – gondolta Habók. Elővette ő is a fúrót, a nádszálat meg a kantát, és keresni kezdte a megfelelő helyet, ahol lyukat fúrhat a kéregbe.

– Nem együtt csinál nyírfakoboldok? – csodálkozott rá Tutu.

– A saját fájából mindenki magának vehet nyírvizet – magyarázta Habók. – A többi fából jövőt osztjuk el.

Épp nekilátott apró fúrójával, hogy a megfelelőnek ítélt helyen megcsapolja a fát, amikor a tujaszörny óvatosan félretolta.

– Hagyd te, majd én csinál!

Habók hátranézett, és tátva maradt a szája. Tutu egyik kezében (vagy miben) egy hatalmas, kihegyezett karó volt, egy másikban egy taplóból tekert vastag cső, egy harmadikban (?) pedig az egyik közösen készített vízhordó vödör. A nyírfakobold kíváncsian, de némi aggodalommal figyelte a tujaszörnyet a veszélyes fegyverrel. Mindjárt nekilát, hogy kibelegesse vele a nyírfát! De Tutu váratlanul megállt, homlokát a törzshöz szorította („Legalább már tudom, melyik a homloka” – gondolta Habók), és megszólalt zengő tujaszörnyhangján:

– Kedves nyírfa, barátom fája! Én köszön tégedet te vizedért. Én kér tőled bocsánatot, amért én megsebez te testedet. Én ígér, én tesz mind óvattal.

Habók a szája elé kapta a kezét, nehogy hangosan felneveessen: Tutu beszélget a nyírfával, még elnézést is kér, mielőtt megcsapolja!

Aztán hirtelen elszégyellte magát. Évek óta lakott ennek a fának az odvában. Sosem jutott eszébe, hogy a fa él. Tutu pedig olyan szeretettel beszélt hozzá, hogy Habók azon se lepődött volna meg, ha a nyírfa válaszol.

De a nyírfa hallgatott. Akkor sem szólt, épp csak egy picit recscent, mikor Tutu határozottan beledöfte a karót a törzsébe, aztán a lyukba illesztette a csövet. A nyírfa nedve először lassan, csepegtetve, aztán egyre gyorsabban folyt a cső végére illesztett vödörbe. A tujaszörny pedig hálásan, kedveskedve simogatta a fa fehér törzsét.

Először csak a szomszédok gyűltek oda, kíváncsian, aztán egyre növekvő irigységgel figyelték, hogy Habóknak több viricse lesz idén tavasszal, mint nekik együttvéve. De ahogy híre ment a történeteknek (márpedig a nyírfaligetben igen gyorsan terjesztik a híreket a fürge koboldok), csakhamar az egész nép összeverődött. Végül Szittyó szólalt meg:

– Tutu, az én fám is megcsapolnád?

A tujaszörny komolyan bólintott, mire kitört a hangzavar:

– Nekem is! Az enyémet is! Nem ér, hogy Habóknak legyen a legtöbb!

Tutu rémülten kapkodta a fejét ide-oda. Hogy tud minden kérésnek eleget tenni?

A ricsajra hamarosan Umma is megérkezett. Éles, szigorú hangja keresztülsüvített a tömeg zaján.

– Mi folyik itt?!

– Nyírfavíz – felelt bátorítanul egy hang. (Talán épp az ifjú Borsoláé.)

– Az ám, nyírfavíz! – vette át a szót Szulák. – Nem is akármennyi! Nézd csak meg a saját szemeddel, Umma, mit művelt ez a tujaszörny Habók fájával! Nézd csak, mekkora lyukat vágott rajta! Nézd csak meg, hogy ömlik a virics! Hát szabad ezt? Szabad ekkora lyukat ütni egy nyírfán? És rendjén valónak találod, hogy Habóknak ezáltal sokkal több nyírvize legyen, mint nekünk?

Umma összeráncolta a homlokát:

– Mit szeretnél, Szulák? Ha a tujaszörny hozzá se nyúlna a nyírfákhoz, vagy ha a tiédből is ennyi nyírvizet nyerne?

Szulák zavartan elhallgatott, láthatólag valami okos válaszon törte a fejét. De Umma már nem figyelt rá.

– Nem várhatjátok, hogy a tujaszörny („Csak egyszer szólítanád már a nevén!” – dohogott magában Habók) mindnyájatok munkáját elvégezze. Azt parancsolom, hogy mindenki gyűjtse be a saját fájáról úgy a viricset, ahogy eddig. A nép közös fáiból pedig a tujaszörny segítségével annyi nyírvizet szerezhetünk, mint soha eddig. A közös nyírvízből mindenki egyenlően kap. Kivéve a tujaszörnyet, aki az adag ötszörösét.

– Ötszörösét?! – hördült fel Szulák, aki még mindig a megfelelő választ kereste a fejében, csak nem találta.

– Bizony, az ötszörösét – felelte ellentmondást nem tűrő hangon az Öregasszony. – Egyet önmagáért, egyet azért, mert neki nincsen saját nyírfája, csak egy korhadt fatörzse, kettőt a munkája fejében, egyet pedig azért, mert sokkal nagyobb termetű nálunk. Megértettétek?

A nyírfakoboldok buzgón bólogattak, és megállapították magukban, hogy a bölcs és igazságos Umma nem véletlenül lett a nép Öregasszonya.

Tizenharmadik fejezet

A nyírfakoboldok az idejét sem tudták, mikor volt utoljára olyan bőségben részük, mint ezen a tavaszon. Az idő megenyhült, a nyírfákban surrogott a nedv, a tujaszörny pedig szépen járkált fától fáig, minden nyírfától alázatosan engedélyt kért, hogy megcsapolja, és gyöngéden, hálásan simogatta, miközben a vödörben gyúlt-gyúlt a nyírvíz. A koboldok sütöttek-főztek, mulatoztak, hatalmas, egész ligetre szóló Viricsünnepeket tartottak, ahol egymás süteményeit kóstolgatták, és pukkanásig ették magukat, itták a friss nyírvizet, énekeltek és táncoltak. Még Tutu is dalra fakadt az egyik esti mulatságon az apró szentjánosbogár-lámpácskák fényénél:

*Leszáll volt halk estve.
Kigyúl minden fények,
fönn sok szép csillagok,
lenn színes füzérek.*

A nyírfakoboldok megtapsolták. Néhányan csak udvariasságból, de sokaknak annyira tetszett, hogy egyre többször kérték meg a tujaszörnyet, tanítson nekik egy-egy régi díszkerti dalt. Ami azért

is nagy szó volt, mert megvoltak a maguk elismert énekesei és zenészei. Tutu örült, hogy így még több nyírfakobolddal kerülhet barátságba, és szívesen énekelt nekik.

Ahogy egyre langyosabban sütött a nap, gyakran járt Bondor tata és Lizinka mama fájához is. Nyírfaszirupot és kökénylekvárt főzött Lizinka mamával, gyógynövényeket gyűjtött Bondor tatával, néha meg csak üldögéltek a fa alatti kis tisztáson, és kortyolgatták a forró almabort. Ilyenkor Lanka is gyakran közéjük telepedett, és rajongva hallgatta a tujaszörny történeteit. Őt egyáltalán nem zavarta Tutu fura beszéde, és csodásnak tartott mindent, amit a díszkertről megtudhatott.

Azért a legjobb barát mégiscsak Habók maradt. Nemcsak azért, mert egyedül ő volt képes megtanulni az avarpókert, nem is csak a régi ismeretség vagy a közelség miatt, hanem mert Tutu, aki mindenkiel kedves és udvarias volt, és nem győzött hálálkodni a nyírfakoboldoknak, amiért befogadták, csak Habóknak merte elpanaszolni, ha valaki bántotta. Mert egyre többen kedvelték ugyan, de mindig akadt olyan is, aki belekötött. Szulák, a távolabbi szomszéd például sokat gúnyolódott a beszédén, mindig szóvá tette, ha valamit rosszul csinált, sőt, még olyat is mondott, hogy egy tujaszörnynek semmi keresnivalója a nyírfaligetben, keresett volna inkább magának egy másik díszkertet.

Habók erősen gondolkozott, hogy nagyon megverje-e Szulákot, vagy csak kicsit. Aztán inkább nem bántotta egyáltalán. Még annak is szegény tujaszörny inná meg a levét. És belátta azt is, hogy ő se attól kedvelne meg egy idegent, hogy jól elpáholják miatta.

Tutu egy darabig próbált kedves lenni Szulákkal, széles mosollyal köszöntötte, ha összefutottak a nyírfaligetben, de Szulák csak egy sértődött horkantással felelt, és Tutu egy idő után inkább elkerülte. Megvoltak a barátai, és ahogy napról napra melegedett az idő, egyre több dolga is akadt. Gombászni járt Bondor tatával, sült-főzött Lizinka mamával, be-besegített a taplóműves Vigálynak, és egy-egy szárazabb időszakban vizet is hordott a patakról a két hatalmas vödörben.

A Viricsünnep elmúltával a nyírfakoboldok élete újra a szokásos nyugalomban és egyformaságban telt egészen addig, míg a patak felől el nem kezdte a parton álló nyárfák pelyhét hordani a szél a liget felé.

– Nyárpehely! Nyárhó! – kiáltoztak ágról ágra ugrálva a koboldgyerekek. A felnőttek pedig összeráncolt homlokkal állapították meg, hogy eljött az ideje az otthonok felújításának és az elhasznált téli köntösök újrabélelésének.

Habók szokás szerint Tutuval üldögélt a korhadt fatörzs előterében, és almabort iszogatózott. Nem érdekelte az újabb felbolydulás, az ő odúját már ősszel felújította a tujaszörny, sokan a csodájára is jártak. De talán egy új bélést megérdemelne a taplóköponyeg, ha lenne bármi kedve nyárfapelyhet gyűjtögetni a békés borozás helyett.

Szittyó somfordált oda hozzájuk.

– Tutu szomszéd! – szólította meg mézesmázos hangon a tujaszörnyet.

Ajjaj, csóválta meg a fejét Habók, ez a Szittyó akar valamit!

– Kedves szomszéd – folytatta Szittyó, ha lehet, még mézes-mázosabban –, láttam, milyen csodát műveltél Habók szomszéd odújával még az ősszel. Már akkor arra gondoltam, hej, ha nekem is ilyen takaros odút csinálna ez a jó tujaszörny...! Tutu szomszéd, most szállnak a friss nyárfapelyhek, nekem is kibélelnéd olyan szépen az odúmat, mint Habóknak?

„Mondj nemet, mondj nemet!” – drukkolt magában Habók, de nem mert megszólalni, nehogy összevesszen Szittyóval. Tutu azonban szélesen elmosolyodott, megint kivillantotta hegyes fogait:

– Örömet segít én, Szittyó barátom!

Szittyó elégedetten dörzsölte a kezét, de még egy köszönömöt se biccentett oda, ahogy eliszkolt.

Habók mérges lett:

– Minek mondtál neki igent? Hát nem veszed észre, hogy csak kihasznál?

– Neked szépen megcsinálta én odúdat – mélázott a tujaszörny. – Miért ne csinálna meg én Szittyó barátom is?

Habók elhallgatott. Tényleg, mi köze hozzá, mit avatkozik bele egyáltalán, kinek akar segíteni Tutu? Nem szólt hát egy szót sem, amikor a tujaszörny Ligetvégi Lanka odújából csodapuha álmolajosztályt rendezett. Hiszen kinek tenné meg, ha nem Lankának? Akkor sem szólt, amikor Lizinka mama és Bondor tata öreges, poros odvát újíttatta fel. Hiszen kinek segítene, hanem nekik? Még akkor is csak hümmögött, amikor a taplóműves Vigály kért segítséget. Hanem aztán amikor már boldog-boldogtalan Tutuval

újíttatta fel az odvát, azt már nem tűrhette szótlanul. Főleg amikor az ellenséges Szulák is pedzegetni kezdte, hogy lassan az egész nyárfaliget a tujaszörny keze nyomát viseli magán, neki meg egy nyárfapehely szőnyeget se rakott az odva falára a hálátlan, Habók elszánta magát. Bár nem szívesen látogatta meg a liget közepén lakó Ummát, úgy érezte, ebben a helyzetben kénytelen mégiscsak felkeresni.

Szorongó szívvel állt meg az Öregasszony odúja előtt. Nem mindig sült ki jó abból, ha Ummával találkozott. Mégis nagy levegőt vett, és bekopogott:

– Habók vagyok, Umma! Beszélhetnék veled?

– Gyere csak be! – kiabált ki az Öregasszony, de nem ment oda, hogy maga nyissa ki a kéregajtót.

Habók belépett. A nyárfakoboldok Öregasszonya frissen bélelt, puha odújában épp az utolsó szőnyeget tette fel a falra, a liget legügyesebb szövőjének, Szelickének a szőttesét.

– Mit szölsz, Habók? Kellemes, otthonos kis lak lett, ugye? – kérdezte Umma elégedetten.

– Hiszen épp erről akarok beszélni veled! – fakadt ki Habók. – Te magad is láthatod, milyen ügyesen és odaadóan dolgozik Tutu. A te odúdat is ő hozta rendbe!

– Igazán hasznát vesszük – bólintott az Öregasszony. – Elégedett vagyok vele. Ezt akartad hallani? Ezért jöttél?

– De én nem vagyok elégedett mivelünk! – kiabált Habók. – A koboldok kihasználják Tutut!

– Úgy érted, hogy én is kihasználtam? – kérdezte fenyegetően az Öregasszony.

– Nem ezt mondtam – morogta Habók. Aztán nagy levegőt vett, és folytatta. – Tutu vizet hord nekünk a patakról cserébe, hogy a ligetünkben lakhat. Tutu elkísér bárkit gombát meg gyógynövényt gyűjteni. Viricset csapolt nekünk...

– Meg is kapta érte a fizetségét – vágott a szavába Umma.

De Habók nem hagyta magát:

– Most meg mindenkinek rendbe hozza az odúját. Semmit nem kap cserébe. Csak azt dörgölik az orra alá, örüljön, hogy befogadtuk. Meddig kell még hálából szolgálnia bennünket? Élete végéig? A koboldok is segítenek egymásnak. De akinek segítettek, az meghálálja. És van köztünk, aki Tutuval sem volt hálátlan. Ahogy Bondor tata meg Lizinka mama. De van, akinek egy jó szóra se futja. Megissza a vizet, amit Tutu a patakról hoz, aztán gúnyolja tovább a beszédéért, meg morog, hogy semmi keresnivalója köztünk.

– Mit akarsz tőlem? Mit csináljak? – kérdezte fagyosan az Öregasszony.

Habók megrettent a hangra. De aztán összeszedte a bátorságát. Arra gondolt, hátha az Öregasszony tényleg tanácsot kér. Hátha tényleg nem tudja.

– Parancsot kellene adnod, Umma. Törvényt hoznod arról, hogy Tutu ugyanúgy a nyírfaliget lakója, mint mi vagyunk. Nem úgy beszél és máshogy néz ki, mint mi, és nem lakik a nyírfa odvában, de vele is pont ugyanúgy kell bánni, mint bármelyik

kobolddal. Minden szabály, ami ránk érvényes, legyen rá is érvényes. És minden, ami nekünk, koboldoknak jár, járjon neki is. Hiszen mindenből kiveszi a részét! Az eső őt is áztatja, amikor minket. A szárazság őt is tikkasztja, amikor minket! Miért kéne még mindig idegennek tartanunk?

Habók észre sem vette, hogy egyre hangosabban beszél, egyre jobban hadonászik, de amikor végére ért a mondandójának, és elhallgatott, rögtön meg is rémült, hogy szemtelenségéért megbünteti-e az Öregasszony.

De Umma elmosolyodott, és lassan, ünnepélyesen tapsolni kezdett.

– Nahát, Habók – szólalt meg aztán kissé gúnyosan. – Azt a korhadt tölgyfamakkját! Nem is tudtam rólad, hogy így tudsz szónokolni. Még a végén megkérlek, hogy a nyári Rövid Éj ünnepére te írd meg a beszédemet.

Habók zavarba jött. Még mindig nem tudta Umma szándékát kitalálni. De az Öregasszony tovább beszélt:

– Nekem a népem érdekei a legfontosabbak. Nem akartam befogadni ezt a tujaszörnyet, de te rávettél. És mi tagadás, nem bántam meg. Tutu hasznos számunkra. Nem akarom, hogy egy szép napon odébbálljon, keressen más népet, akik befogadják, és majd nekik hajtsa a hasznót. Azt akarom, hogy jól érezze magát nálunk, és itt maradjon. Ezért úgy lesz, ahogy mondtad. Törvényt mondok arról, hogy Tutu immár a nyírfakobold nép tagja. Legyen kihirdetve a Rövid Éj ünnepén, méltó módon, ahogy illik.

Habók alig akart hinni a fülének. Umma igazat ad neki? Tutut hivatalosan is befogadja a nyírfaliget?

– Most már elégedett vagy, Habók? – kérdezte szigorúan Umma.

– Mint te a felújított odúddal! – vágott vissza szemtelenül Habók. De az Öregasszony most meg sem dorgálta érte.

Tizennegyedik fejezet

A Rövid Éj a nyírfakoboldok legnagyobb ünnepe. Nem olyan hosszú időszak, mint a Viricsünnap, de egy egész éjszakán keresztül vigadoznak, még a gyerekeket sem küldik lefeküdni. Nyár felé közelítve egyre hosszabbak a nappalok, rövidebbek az éjszakák, és amikor eljön a legrövidebb éjszaka, azt mulatják át, egészen reggelig. Esznek-isznak, énekelnek, táncolnak, mesélnek ilyenkor a nyírfakoboldok.

Most is már alkonyatkor felgyújtották az apró szentjánosbogár-lámpáscskákat, kihurcolták a Ligetközbe az enni-innivalót, a zenészek a hangszereiket. Töltögették maguknak meg egymásnak az almabort meg a vackorsört, falták a kökénylekváros vagy épp medvehagymapürés lepényt.

Tutu a gyerekekkel játszott. Vállára vette a vízfordó rudat a két hatalmas vödörrel, abba a gyerekek beleültek, ahányan csak fértek, és Tutu mérleghintást játszott velük. Aztán pörgött, hogy a két vödör magasra kilengjen, az volt a körhinta. A kisebbek pedig közben mászkáltak rajta, mint egy eleven hegyen.

– Éljen Tutu! Te vagy a legjobb! – visították a gyerekek.

– Olyan akajok lenni, mint Tutu! – kiabálta az egyikük.

Habók szokása szerint egyedül üldögélt az almaborral, figyelte tujaszörny barátját meg a kis koboldokat.

– Nem félted a gyerekeidet ettől a szörnytől? – hallotta meg hirtelen Szulák hangját, amint Kandillához fordult a kérdéssel.

– Miért kéne féltennem? – kérdezett vissza csodálkozva Kandilla, akinek három aprósága is Tutuval játszott. – Örülök, hogy ilyen figyelmesen foglalkozik velük.

– Azért csak ne vedd le róla a szemedet! – morogta Szulák. – Ki tudja, mire képes egy ekkora tujaszörny...

„Várj csak, Szulák! – gondolta Habók. – Mit fogsz mondani, ha Umma parancsba adja, hogy Tutu nem idegen többé!”

Az Öregasszony beszédére még soká kellett várni. Volt már tánc és ének, süteménykóstoló és águgróverseny, mire végre magasra hágott a hold az égen, és Umma kivonult nyírfájának leghosszabb ágára, hogy szónokoljon. A nyírfakoboldok lecsendesítettek egymást, a felnőttek a gyerekeiket, hogy mindenki hallja az Öregasszony szavait.

– Nyírfakoboldok népe! – kezdte Umma. – Az évünk ijesztően kezdődött Bondor balesetével. De tujaszörny barátunk segítségével időben ki tudtuk menteni a suvadásból, így nem történt tragédia. Az idei viricselés pedig népünk leggazdagabb termését hozta Tutu erejével.

(A nevén szólítja! Most először! – ujjongott fel magában Habók.)

– Örülhetünk, hogy ez a nemes és bátor lény köztünk választott otthont magának. Elrendelem tehát, hogy Tutut mától ugyanúgy tekintsük a nyírfaliget lakójának, mint saját magunkat. Nem úgy beszél ugyan, mint mi, és máshogy néz ki, nem lakik

a nyírfa odvában, mégis közénk tartozik. Mostantól vele is pont ugyanúgy kell bánni, mint bármelyik kobolddal. Minden szabály, ami ránk érvényes, mostantól rá is érvényes. És minden, ami nekünk, koboldoknak jár, jár mostantól neki is. Hiszen mindenből kiveszi a részét! Az eső őt is áztatja, amikor minket. A szárazság őt is tikkasztja, amikor minket!

Habók döbbsen hallgatta vissza a saját szavait a nyírfakoboldok Öregasszonya szájából. Aztán Szulák tekintetét kereste, de a kobold olyan meredten nézte a földet, mintha hangyabolyt keresne.

– Fogadja elismerésemet és hálámat, aki nagy bátorságról és szívbeli jóságról tett tanúbizonyságot, amikor elhozta hozzánk a tujaszörnyet! Habók, kérlek, gyere ide!

Habók körülnézett. Nem akart hinni a fülének. Umma neki akar megköszönni valamit. Mindenki előtt! Csak állt földbe gyökerezett lábbal, míg Szittyó szomszéd meg nem lökdöste, hogy induljon már. Akkor villámgyorsan felszaladt az ágra Umma mellé, aki egy valódi gyantakönny érmet akasztott a nyakába. Gyantakönnyet! A legértékesebb ajándékot, amit nyírfakobold csak kaphat.

– Most pedig – folytatta az Öregasszony –, hadd adjam át tujaszörny barátunknak is szeretetünk és elfogadásunk jeleként a nyírfakoboldok ajándékát!

Intett a fa alatt állóknak, akik egy pillanat múlva hatalmas, összetekert szőttest hoztak, letették Tutu elé, és villámgyorsan kibontották. A nyírfakoboldok között a meglepetés moraja zúgott

fel: egy valódi – tujaszörny méretű – nyírfalevelekből és nyárfa-pelyhekből szőtt köntös volt: Szelicke munkája.

Tutu pirulva, fehér szemében könnyekkel közeledett az ajándék felé. Óvatosan megsimogatta az egyik csápjával (vagy mivel), aztán még óvatosabban szőrös-csápos teste köré kanyarította. Addigra már maga az Öregasszony is a földön volt, apró kezét nyújtotta a tujaszörny hatalmas mancsa (vagy mije) felé.

– Köszönöm! – suttogta Tutu, és ezt egészen úgy mondta, mintha maga is nyírfakobold volna.

A nép hatalmas ujjongásban és tapsviharban tört ki. Habók diadalittasan nézett körbe, megint Szulákot kereste, de nem találta sehol a tömegben.

A koboldok visszatértek az evéshez-iváshoz, énekeltek, táncoltak, apró tüzeket gyújtottak. Lizinka mama már a sokadik süteményt tömte Tutu szájába, hiába szabódott szegény, hogy már egy falatot sem bír lenyelni, amikor Lanka lépett oda:

– Énekelj te is valamit, Tutu! – kérte.

– Majd énekelek később – felelte a tujaszörny. – Most még eszem.

– Nocsak – kapta fel a fejét Bondor tata. – Ezt már egészen úgy mondtad, mintha közülünk való lennél. Lassan annyira beilleszkedsz a koboldok közé, hogy nem is fogsz már emlékezni a régi otthonodra.

Tutu elmosolyodott, megcsóválta a fejét.

– Jó itt. De én soha feledem enyém díszkertet.

És zengő tujaszörnyhangján mégiscsak dalolni kezdett:

*Tuja, tuja, puha tuja,
lombját soha veszti,
aki egyszer benne lak volt,
szívét nem ereszti.*

*Liget, liget, nyírfaliget,
fehér minden fája,
benne lakik nyírfakobold,
tujaszörny barátja.*

Habók szemébe könnyek szöktek barátja énekére. Vajon csak ő hatódott meg? De Bondor tata hangosan fújta az orrát, Lizinka mama a szoknyája szélével törölgette a szemét, Lanka pedig szipogva odabújt a tujaszörnyhöz, és szeretettel simogatta a félig áttetsző bundát:

– Olyan jó, hogy itt vagy nekünk, Tutu!

Tartalom

Első fejezet	3
Második fejezet	10
Harmadik fejezet	19
Negyedik fejezet	24
Ötödik fejezet	29
Hatodik fejezet	36
Hetedik fejezet	40
Nyolcadik fejezet	47
Kilencedik fejezet	52
Tizedik fejezet	57
Tizenegyedik fejezet	63
Tizenkettedik fejezet	69
Tizenharmadik fejezet	78
Tizennegyedik fejezet	88

Olvasópéldány © Pagony Kiadó